تجهيز د روزنې په پرتله ډېر مهم دی

په ګډون د ناټو ځينې غړي هېوادونه به افغان ځواکونو ته تجهيزات برابروي، چې په دوو کې يې ځلې کابړي او زره پانګونه شامل دي. د افغان ځواکونو تمويل او تجهيز ترڅنګ ډېر مهم دي، چې موږ ئې له زړګونه روزنې کې وليږو. پوه اوونۍ وروسته چې د ۲۰۱۴ کال د جنوري مياشتې په لومړۍ نېټه تر ... افغانستان کې د شوخ ملاتړ په نوم نوی ماموريت پېلوي، چې له مخې به يې ۱۲ زره بهرني سرتېري په افغانستان کې پاته کېږي او افغان ځواکونو ته به روزنه او مشوره ورکوي. د ناټو ملکي استازي وايي، تر اوسه پرېکړه نه ده شوې، چې نوی ماموريت به يې څو کاله دوام وکړي. د ناټو دغه چارواکي وايي، په اسلو کې د نوي دغه ماموريت په بشپړه توګه غير پوځي دی او پاته کېدونکي عسکر به يې په جګړو کې برخه نه اخلي. خو د ځينو راپورونو په اساس په افغانستان کې پاتې کېدونکي امريکايي ځواکونه کولای شي، د افغان حکومت په غوښتنه او مشوره په پوځي عمليانو کې هم برخه واخلي. د ناټو ملکي استازي په داسې حال کې د افغان ځواکونو په تجهيزېنګار کوي، چې په دې وروستيو کې د حکومت د وسله والو مخالفينو فعاليتونه زيات شوي او د کولو به ...

... خای بايد دوی ته ... ټکړي مرکه کې ... و تجهيزول دي. ... و پرال د تورونو د ... چې بوه اوونۍ ... ستان کې د ناټو ... ستازي سوريس ... روزنه او مشوره ... وجهيز، چې په ... ټکړي مرکه کې ... ي پر خای دي. ... ه ميليارده ډالره ... ه، چې د امريکا

Ketabton.com

۲ وروسته امريکا خپلسري عمليات نه شي کولای

... چې د امريکا د دفاع وزارت چارواکو ويلي، چې يوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي

... له ۲۰۱۴ ... ځواکونو د ... کال مخالفين ... چارواکي د ... افقو له په

راډيوته ويلي: له ۲۰۱۴ کال وروسته امريکا په افغانستان کې خپل سري عمليات نه شي کولای. باغلي وزيري زياته کړې، د افغان ځواکونو په غوښتنه امريکايي سرتېري په جګړه

ځواکونه عمليات کوي معنی دا چې که له ۲۰۱۴ کال وروسته د بهرنيانو ځواکونه په افغانستان کې هم وي، که چېرې افغان ځواکونه ورته وغواړي، دوی به مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د ترهګرۍ او اورپکۍ پر ضد د درېدو سخته اړتیا

یوه اوونۍ وړاندې، تېره سې شنبې، په پېښور کې پر یوه ښوونځي اور لګونکو وله ییز برید تر سره کړ، چې په ترڅ کې یې څه ناڅه ۱۵۰ کسان ووژل شول، چې له ۱۳۰ ډېر یې د ښوونځي زده کوونکي وو او بریدګر هم له سخته یوړل شول، دا برید لکه په شته اسمان تندر و او پاکستان د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د هغه برید غونډې وباله، چې پر امریکا تر سره شو او په کې ناڅه درې زره کسان ووژل شول، د پېښور دا برید افغان حکومت په سختو ټکو سره وغانده، په اصل کې د دغه برید د قربانیانو له کورنیو سره ټول دردمن دي په تېره بیا افغانان، چې د دا ډول ترهګرۍ قربانیان دي. دا برید پر هغه ورځ تر سره کېږي، چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني پکتیکا ته تللی او د دغه ولایت په یحیی خېلو کې د هغه ترهګر برید له قربانیانو سره همدردي کوي، چې څه موده وړاندې د والیبال پر لوبو وشو او سلګونو کسانو ته یې مرګ ژوبله واړوله، د هغه برید ټول قربانیان ملکي وګړي په تېره بیا ماشومان وو، بل دا چې پر کوټر څه ناڅه درې زره وسله وال پرغل کوي، چې له قبایلي سیمو پېرې را اوښتي دي، اوس د کونړ دانګام له سخت مقاومت سره مخ ده. د پېښور له برید یوه ورځ وروسته د پاکستان د پوځي، استخباراتي او ډیپلوماټیک مشران په ناڅاپي سفر کابل ته راغلل او له ولسمشر محمد اشرف غني او په کابل کې د ناټو له مېشت عمومي قوماندان سره یې وکتل، داسې ویل کېږي، چې هغوی داسې مدارک وړاندې کړي، چې ګنې دا برید له افغانستانه پلان شوی، خو داسې له دې بلکې افغانستان ته دې معتبر اسناد په لاس کې لري، چې پر افغانستان ټول بریدونه له ډېورنډ کرښې پورې غاړه کې پلانېږي او د حقاني شبکې په څېر د ټولو ترهګرو او اورپکو ډلو تر شا پېلابېلې شبکې او ډلې ولاړې دي، خو په پېښور کې پر ښوونځي د برید پړه پاکستاني طالبانو پر غاړه اخیستې ده. دا برید ښايي د پاکستان له ډېرو تاریخي پېښو سره هم تړاو ولري، نو پاکستاني چارواکي باید د دغه برید تر شا لاسونه بربنډ کړي لومړی باید پلټنه وشي، چې په هغه ورځ د دغه ښوونځي، چې په کې د پوځیانو زامن پر زده کړو بوخت وو، کوم اداري کسان، ښوونکي او زده کوونکي غیر حاضر وو او کوم دا ډول کسان او زده کوونکي ناروغان وو او کوم دا ډول کسان او زده کوونکي د اپنډیکس او یا نورو ورته عادي ناروغیو په پلمه یوه یا دوې درې ورځې مخکې عملیات شوي وو او دا پلټنې ښايي د برید تر شا د ډېر لاسونه بربنډ کړي. د برید نور اړخونه هم د اندېښنې وړ دي، ځکه سینديان او بلوڅان عملاً له پنجابه ارادي غوارې او قرباني ورکوي، ځکه د کراچۍ او ګوادر بندرونو د عوایدو غوښته برخه پنجابیان وړي او د بلوچستان پر زېرمو هم له پنجاب سره سخت اختلافونه دي، که دا برید د سپتمبر د یوولسمې غونډې ګڼل کېږي، چې د امریکا په څېر به پاکستان هم تړې پر افغانستان په ځانګړې توګه کونړ د برید پلمه تر لاسه کړي، نو ستره تېروته کوي، کونړ د افغانستان لپاره ډېر مهم دی او چا ته به اجازه ورنه کړي، چې لاندې یې کړي او په دا ډول پلمو په افغانستان کې نیابتي جګړې روانې وساتي، مور دا برید چې تر شايي استخباراتي لاسونه دي په کلکه غندو، خو له پاکستانه غواړو، چې د هغې ترهګرۍ او اورپکۍ پر ضد ګامونه پورته کړي، چې په دا ډول بریدونو یې پاکستان، افغانستان، سیمې او نړۍ ته ګواښونه را ولاړ کړي دي

د کورني او بهرني سیاست شننې

د افغان حکومت رسمي وېبپاڼو بریدونه د سختې اندېښنې وړ دي

هدایت الله نوري

رپوټونه وایي، چې د افغان حکومت ګڼې رسمي وېبپاڼې تر بهرني یرغل لاندې دي. د افغان حکومت پر څو وېبپاڼو لکه د بهرنیو چارو، مالیې، پوهنې، سوداګرۍ او صنایعو، عدلیې او د ښځو د چارو وزارتونو پر وېبپاڼو او ان د مخابراتو پر وزارت د انټرنېټي غلو له خوا یرغلونه شوي دي. د انټرنېټي امنیت یوه امریکایي اداره وایي چې د افغانستان د حکومت رسمي وېبپاڼې وراتګاري سافټ ویرونه یا مال ویرونه لري. په امریکا کې د معلوماتي ټکنالوژۍ د امنیت یا سایبر سیکوریټي یوه څېړنیزه اداره وایي چې د افغانستان د حکومت په ګڼ شمېر رسمي وېبپاڼو کې یې داسې مضر سافټ ویرونه موندلي چې ښايي سرچینه یې په چین کې وي «تریټ کونکټ» Threat Connect چې مرکز یې په امریکا کې دی؛ وایي، د دې ټولنې څېړونکو تېره اوونۍ د افغان حکومت د څو ادارو په رسمي وېبپاڼو کې بو وایروس وهلې فایل وموند. تریټ کونکټ وایي چې افغان حکومت د دغه مضرو سافټ ویرونو د مخنیوي لپاره هېڅ راز اتهې وایروس پروګرام نه لري. د دې ټولنې د استخباراتي څېړنو د برخې مشر «رګ بارګر» Rich Barger وایي: دا د هغو حملو لړۍ ده چې سږکال یوه بل امنیتي شرکت وموندله او هغه یې د چین د استخباراتو کمپاین وباله. بارګر روټېرز خبري آژانس ته ویلي: د افغان حکومت د رسمي وېبپاڼو له لارې د جاوا سافټ ویر په وسیله وروستی حمله د ډسمبر په شپاړسمه په هغه ورځ وشوه چې د چین صدراعظم لي کېچیانګ د افغان حکومت له اجراییه مشر عبدالله عبدالله سره په قزاقستان کې وکتل. ویل کېږي، چې ښايي د چین استخبارات غواړي د افغان حکومت د معتبرو وېبپاڼو له لارې د دې وراتګارو سافټ ویرونو په وسیله پر نړیوالو اهدافو حملې وکړي. د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت هم دا بریدونه تایید کړي دي، دغه وزارت هم پر یو شمېر دولتي وېبپاڼو د انټرنېټي بریدونو خبر ورکړی دی. ددغه وزارت ویاند نصرت الله رحیمي ویلي، چې لویو نړیوالو هکرانو د تېر ډسمبر پر نولسمه د افغانستان پر مجازي فضاء برید کړی، او هغه یوه دوتنه (فایل) یې ګډوډ کړې، چې د افغانستان د وېبپاڼو د چلولو لپاره ګټه ترې اخیستل کېده. ښاغلي رحیمي وویل: په دغه برید کې د مخابراتو وزارت د معلوماتو مرکز په نښه شوی و، خو د وزارت مسلکي چارواکو په ۲۴ ساعتونو کې د برید مخه ونیوه. د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په داسې حال کې د دغه بر یخلی کوي، چې دغه وزارت په تېرو څه باندې لسو کلونو کې د پام وړ خدمتونه تر سره کړي او لویې بریاوې یې ترلاسه کړي دي، خو پوښتنه دا ده، چې هغوی ولې وروسته له هغه دا خبر څپور کړ، چې یوه امریکایي انټرنېټي شرکت د افغانستان د مجازي فضاء سیستم کمزوری وباله. او وویل چې هکرانو ددغه هېواد د دولتي وېبپاڼو په ګډوډولو سره چلیځ سیستمونه ګډوډ کړي دي. له دې وړاندې دا وزارت ابله خپلې بریاوې ستایلې او خبر خپرت و، خو د افغانستان د مخابراتو وزارت د معلوماتي ټکنالوژۍ یوه محکمې مامور محمد زبیر ورسحي ویلي، نږدې درې کاله مخکې یې د افغانستان د مجازي فضایي سیستم په امنیت کې د خپلو تیمګړتیاوو په اړه د مخابراتو وزارت ته خبر ورکړی و، چې ان هکرانو له دغو تیمګړتیاوو په ګټې اخیستو سره دولتي سیستمونه ګډوډ کړي دي. خبرونه وایي چې ښاغلي ورسحي دا هم ویلي، چې په دا ډول بریدونو کې هکران چلیځو سیستمونو (Operating systems) ته ککړې دوتنې (فایلونه) ورلېږلي، چې په مټ یې بیا د کاروونکو شخصي معلومات ترلاسه کولی شي. هغه وایي، د افغانستان د مجازي فضاء ټول ورونه پرانیستي دي او دولتي ستونه، لکه د وزیرانو کمپیوټرونه، ددوي بریښنالیکونه او د ارګ سولګرونه (کمپیوټرونه)، هم د دغه ډول بریدونو ښکار کېدای شي. پر همدې مهال، د مخابراتو وزارت وایي، د افغانستان د مجازي فضاء د خوندي ساتلو لپاره سلګونه زره ډالر لګول شوي چې دغه هېواد د اړتیا په وخت کې د انټرنېټي بریدونو د مخنیوي لپاره تر څپله وسه له ټکنالوژۍ ګټه اخلي، خو هر ډول برید شنډولی شي. دلته ستونزه څه ده او څوک د دغو بریدونو د مخنیوي لپاره مامور دي آ منو، چې په نړۍ کې ستر قدرتونه لکه چین، شمالي کوریا او ان تر دې، چې امریکا هم تر دغو بریدونو لاندې راتلای شي، خو که ستونزه ماتونه وي او درې کاله وړاندې د ستونزې په اړه خبرداری ورکول کېږي، خو په اړه اقدام نه کېږي، نو په ریښتیا، چې دا د ستړې اندېښنې وړ مسئله ده.دا بریدونه د سختې اندېښنې وړ مسئله ده، ځکه ښايي د حکومت ګڼ معلومات، ارقام او پټ اسناد د دغو بریدونو ښکار شوي وي، چې جبرانول یې ګران تمامېږي، ښايي په دې کې استخباراتي تاروته، د امنیت پلانونه او ګڼ نور پلانونه هم شامل وي، که د دغو بریدونو مخنیوی ونه شي، نو ښايي د دولت ګڼ مدارک او اسناد تر یرغل لاندې راشي او یا هم غلا شي، دا اسناد ښايي د وراتګارو لاس ته ولېږي، هغوی، چې افغان ولس یې تر هر راز ترهګر برید لاندې راوستی او په تېره بیا په دې وروستیو کې یې دا ډول بریدونو ته زورور کړي دي، نو په کار ده، چې د افغانستان نوي حکومت د سایبر امنیت ته جدي پاملرنه وکړي. په تېره بیا د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په دې کې خپل مسوولیت په ښه توګه تر سره کړي.

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي او انکشافي مرستو دې په پوره شفافیت کار واخیستل شي

پرتمین همت یار

داچې له افغانستان سره دغوڅ ملاتړ، ترشعار لاندې دناټو په غونډه کې، اوهمدارنګه ترڅنګ یې دافغانستان په اړه دلندن په نړیوال کنفرانس کې مرستندویو هېوادونوله ۲۰۱۴ زېږدیز کال څخه وروسته له افغانستان څخه دامریکې، ناټو او ایساف دځواکونوله وتلو وروسته دځلورو کلونو پاره له افغانستان سره دمرستندویو هېوادونو دڅه دپاسه دوه دېرشو ملیاردوامریکایي ډالرو دپوځي اوپراختیایي مرستوله ژمنو دتاره کولو اودوام سره بیا هوکړې وشوې او ډاګیزه شوه چې د۲۰۱۵ زېږدیز کال له پیل څخه تر ۲۰۲۴ زېږدیز کاله پورې په دغه لسیزه کې دافغانستان دهراړخیز اقتصادي او امنیتي پرمختګ له پاره دنړۍ دمرستندویو هېوادونومرستې دوام وکړي اوهم به ورسره جوخت هڅه اوهاندوشي چې په دغه هېواد افغانستان کې دترهګرو او پرهغوي پورې دتړلو تروریستي ډلو دپلټې شونو جوړې داسې و چې شي چې ترهګر بیا په افغانستان کې سرراپورته نه کړي اوبیا په دغه هېواد کې خالي جوړې نه کړي اوبیا نه دي خلیه

دسپتمبر دمیاشتې دیوولسمې نېټې په څېر دنورو بوکوونکو اوزړه دردوونکو پېښو لامل ونه ګرځي اوبیا نړۍ ونه لړزوي دلندن اوناټو ددغو دواړو نړیوالو اقتصادي اوامنیتي غونډو دبرخه والو مرستندویو هېوادونواونړیوالو سازمانونواستازو دافغانستان له جمهور رییس محمداشرف غني څخه په کلکه دغه غوښتنه وکړه چې دافغانستان داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دې دنړۍ دمرستندویو هېوادونو دمرستو دلګولو په برخه کې له پوره شفافیت او صداقت څخه کار واخلي او هیڅ ډول سپین سترګو، سرزوري او چپلرو زورواکانو، لوټماراتو، دقدرت ډګدي او پیسو لیونیانو او ښاماراتو ته دې دا اجازه ورنه کړي چې له دې وروسته له افغانستان سره دنړۍ دمرستندویو ۷ مخ

په افغانستان کې د ایساف ځواکونو مرستیال تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په مرکه کې

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو په رژیم نه بدلوي

د ۲۰۱۴م کال د ډسمبر په پای کې د نړیوالو ځواکونو جنګي ماموریت پای ته رسېږي. د ایساف د قوماندان مرستیال، تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په ځانګړې مرکه کې د تېرو ۱۳ کلونو ارزونه وړاندې کړه.

دویچه ویله: ښاغلي یاکوبسون! له نن څخه ۱۳ کاله مخکې د طالبانو رژیم د امریکا متحده ایالاتو تر سختو هوایي بمباریو وروسته نسکور شو. اوس بیاهم کابو هره ورځ د طالبانو د حملو شاهدان یو. فکر کوئ چې ریښتیا هم ناټو په به زړه خپل جنګي ماموریت پای ته رسوي؟

یاکوبسون: د ناټو جنګي ماموریت په حقیقت کې په ۲۰۱۳ کال کې تر ډېره کچې افغان امنیتي ځواکونو ته د امنیتي مسوولیت د انتقال په موده کې وسپارل شو. د افغانستان امنیتي ځواکونو سږ کال د ولسمشرۍ د ټاکنو او د هغو د نتایجو د حسابولو په وخت کې د څه د پاسه ۹۰ سلنه پوځي عملیاتو مشري په غاړه درلوده. په دې برخه کې البته هغوی تر یوې کچې ناټو له ملاتړ څخه هم برخمن وو، خو وروسته له دې به دغه مرستې په پوځي سلا مشورو او د افغانستان د امنیتي ارګانونو له مشرۍ څخه ملاتړ پورې محدودې شي. زه خوشبین یم چې د افغانستان وسلوال پوځ به داسې وضعیت کې وي چې په خپل هېواد کې امنیتي مسئولیت په غاړه واخلي او د هغه ضمانت وکړي. دوی د دوی په دوو فصلونو کې دغه آزموینه ورکړه البته موږ به یو نوي ماموریت کې له یوې نوې دندې سره دلته پاتې کېږو او له هغوي سره مرسته کوو.

دویچه ویله: د ۱۹۸۰مې لسیزې په پای کې کله چې پخوانی شوروي اتحاد خپل پوځونه له افغانستان څخه وایستل، د هغه وخت د نجیب الله رژیم وکړای شول چې یوازې دوه درې کاله د یاغیانو په وړاندې مقاومت وکړي. د هغه له نسکورېدو سره په افغانستان کې کورنۍ جګړه پیل شوه؟ عام افغانان اندېښنه لري چې دوه کاله وروسته د ناټو او متحده ایالاتو د ځواکونو له وتلو څخه وروسته به دغه تاریخ بیا تکرار شي. تاسې دغه اندېښنه تر کومه ځایه پر ځای ګڼئ؟

یاکوبسون: اوسنی وضعیت له هغه وضعیت سره چې شوروي اتحاد خپل پوځونه وایستل هیڅکله د پرتله کېدو وړ نه دی. په هغه وخت کې چې د شوروي د پوځو پر ضد مقاومت روان و، په افغانستان کې هغسې یو رژیم واکمن و چې د اشغالي ځواک له خوا قدرت ته رسول شوی و او دغه رژیم په دې وجه ژوندی پاتې نه شو چې د خلکو لپاره د منلو وړ نه و. دا د خونړۍ کورنۍ جګړې سبب شو. خو نن په بشپړه توګه بل ډول وضعیت لرو نړیوالې ټولنې په پوره زیار سره د افغانستان وسلوال پوځ وروزه او هغه یې په وسلو سمبال کړ. په نتیجه کې افغان امنیتي ځواکونه وتوانېدل چې له خپلې دیموکراتیکې پروسې سره ملګرتیا وکړي او د یاغیانو د خوښې پر خلاف په پوره بریالیتوب سره د ټاکنو امنیت خوندي وساتي. موږ په همدې لېر دوبې کې د افغانستان په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره له یو منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته د قدرت د لېږد شاهدان وو که چېرې سړی اوسنی تحلیل وضعیت او پرمختګ ته نظر واچوي، نو دا په بشپړه توګه د شوروي د ځواکونو له وتلو سره توپیر لري. مهمه دا ده چې اوس موږ د پخوا په پرتله په افغانستان کې نسبتاً یو باثباته وضعیت لرو، دلته یو باثباته حکومت شته چې د وودې په حال کې دی او د دې توان لري چې افغانستان په اقتصادي، امنیتي او په سیمه کې د همکارۍ په برخو کې رهبري کړي او بریالیتوب ته یې ورسوي.

دویچه ویله: ناټو څرنګه کولای شي چې دغه لاس ته راوړنې چې تاسې ترې

یادونه وکړه د عراق په څېر بېرته له خاورو او ایرو سره برابرې نه شي؟

یاکوبسون: موږ بریالیتوبونه چې ما ترې یادونه وکړه هغه د حساب وړ ارقام دي. خصوصاً په یوازې د امنیتي ځواکونو د روزنې او بریالیتوب پورې چې شمېر یې ۳۵۰ زرو ته رسېږي، له محسوسېدو په ټول هېواد کې په مختلفو برخو کې پرمختګونه لیدل کېږي. د ښوونځیو تاسیساتو جوړول، د بریښنا شبکې او د روغتیایي خدماتو پراختیا. سربېره پر دې د خلکو د ژوند په سطحه کې هم بدلون راغلی او د مړینې کچه راټیټه شوې ده، څرنګه چې اوسط عمر له ۴۸ څخه اوس ۶۳ ته لوړ شوی دی دا نه یوازې د روغتیايي خدماتو له پرمختګ څخه بلکه د ژوند د شرایطو له به کېدو څخه ویندوی کوي. دا ټولې هغه لاس ته راوړنې دي چې په یقین سره افغانان یې نه غواړي چې له خطر سره مخامخ شي. تاسې به ډېر لږ افغانان پیدا کړئ چې د طالبانو د رژیم د اعادې په لټه کې وي. ځکه ټولو هغو خلکو چې د نوموړي رژیم تر واکمنۍ لاندې دلته ژوند کړی دی، پوهېږي چې په هغه وخت کې څه تېرېدل. له دې وروسته هم په خپلو برخو کې البته د ناټو مرستو ته اړتیا شته په خاصه توګه د امنیتي ځواکونو د روزنې، سازمان ورکولو، رهبرۍ او د پوځي تجهیزاتو د اکمال په برخو کې. دا ټول د نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموریت مهمې دندې دي چې په وزارتونو او د رهبرۍ په نورو ارګانونو کې تر لاس لاندې نیولې کېږي.

دویچه ویله: تاسو له نوي ماموریت څخه یادونه وکړه د افغان امنیتي ځواکونو د روزنې په پروسه کې د «داخلي حملو» یا په اصطلاح «د دوست او دښمن له بریدونو» سره د افغانانو او د هغوی د نړیوالو متحدینو ترمنځ اعتماد له سخت تاوان ورسید. د بېلګې په توګه څو میاشتې مخکې د کابل په یوې پوځي اکاډمۍ کې یو افغان سرتېري یو امریکایي جنرال ووژه او یو آلماني جنرال یې ټپي کړ. د داسې یو پس منظر په پام کې نیولو سره په نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموریت کې څرنګه د اعتماد وړ همکارۍ ممکنه ده؟

یاکوبسون: جنرال هیرولډ ګرین چې د اګست په پیل کې موږ له لاسه ورکړ، زما یو شخصي ملګری و. زه د هغه وخت په وضعیت ډېره ښه خبر یم. ځکه زه خپله هم په دغه دنده کې وم په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې ریښتیا هم «داخلي حملې» یا «دوست دښمن» نومې بریدونه د اندېښنې وړ موضوع وه له ۲۰۱۲ کال څخه را په دې خوا موږ په یو ګڼ شمېر تدابیرو لاس پورې کړ. نه یوازې موږ بلکې افغانانو هم دا ډول بریدونه اوس کم شوي دي.

د افغانستان په پوځي اکاډمۍ کې نوموړې پېښه یوه استثناء وه. دا د څو میاشتو او زمانه دلنډې نه پیل څخه را په دې خوا یوازینۍ پېښه ده چې رامنځ ته شوه. دا ډول بریدونه البته اصلي ګواښونه نه دي. اصلي ګواښونه چې د انسان زړه پرېښوي، هغه دي چې طالبان یې په ټېټو سترګو په قصدي او هدفي توګه پر افغانانو کوي، څرنګه چې په دې تېرو څو ورځو کې موږ شاهدان یو.

دویچه ویله: ناټو د افغانستان له پوځي ماموریت څخه د یو بل ماموریت او یا د راتلونکو نړیوالو ماموریتونو لپاره څه درس اخیستې دي؟

یاکوبسون: د دې ماموریت مهم اړخ دا دی چې دوه ماموریتونه هیڅکله یو بل ته ورته نه دي. د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شرایط سره توپیر لري، خو یو مهمه زده کړه له دې ماموریت څخه دا ده چې موږ یو سیستم ته اړتیا لرو چې د هغه په مرسته پرته له ځنډ څخه د دې توان ولرو تر څو په هغو دولتونو کې چې اړتیا لیدله کېږي داسې امنیتي نظام بې جوړ کړو. د نړیوالو نورمونو او ارزښتونو له تصور سره سمون ولري. البته حتمي نه ده چې په دې اړه لوېدیځه دیموکراسي یې نمونه وي، بلکې هغه باید د بشري بین الدول حقوقو د چوکاټ ټول شرایط مراعات کړي او دا امنیتي ځواکونه په داسې ډول وروزل شي: مجهز، سمبال او ملتیا ورسره وشي چې د دې توان ولري چې پرېږدي تر څو سیاسي قدرت د دولت په لاس کې پاتې شي او دوی د امنیت ضمانت وکړي. کله چې دغه هدف تر لاسه شي، بیا نو موږ ویلای شو چې زموږ دنده ختمه شوې ده او کولای شو چې بېرته ووځو.

دویچه ویله: د آلمان د دفاع پخوانی وزیر پیټر شټروک چې اوس وفات شوی دی، یو وخت ویلي و چې «د آلمان دفاع د هندوکش د غرو په لمن کې کېږي.» آیا دغه جمله لا اوسه هم صدق کوي؟ ۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

مستې مو د شکر له ناروغۍ څخه ژغوري

که تاسې په خپل ورځني ژوند کې ماستې نه استعمالوئ نو له دې وروسته بې د خپلو خوړو یوه اړینه برخه وګرځوئ. په هارورډ عامې روغتیا اداره کې شوې دغه نوې څېړنې ثابته کړې چې د مستو زیات یا ورځنی استعمال به انسان د شکر له ناروغۍ څخه په ژغورلو

خلوېښت زره کسانو د ژوند او ژوند کولو طریقه له څېړنو څخه دا معلومه شوه هغه کسان چې هره ورځ ماستې استعمالوي په هغوکې د شکر ناروغۍ په کمه اندازه لیدل کېږي. د دې څېړنې څېړونکي وایي چې د زیاته اندازه ماسته خوړل په زیاته اندازه د شکر ناروغۍ

کې ډېره زیاته مرسته وکړي. د څېړنې په اساس د ورځې ۲۸ ګرامه ماسته خوړل به د شکر ناروغۍ خطر ۲۰٪ کم کړي. څېړنې په اساس د یو لک او نهه

خطر کمولو لپاره بسې که څوک غواړي چې له دغې ناروغۍ څخه په امان وي نو له ۲۸ ګرامو څخه هم زیاته اندازه ماستې باید استعمال کړي.

له زکام څخه د ځان ژغورنې مهمې لارې چارې

د ژمي په راتلو د سړې شاوخوا او ساسله خلک خونې کوي او د اوري په برخه ژمي له خوښېنه وي، مګر یوه ویره ورسره وي، هغه دا چې په ژمي کې د سړې هوا له امله د هوا اړخې، او زکام خلک ډېر تکلیفوي او داسې هم ویل کېږي، چې د زکام دارو وخوړئ، نو په یوه اوونۍ کې به ښه کېږئ او که یې ونه خوړئ، نو هم یوه اوونۍ وروسته به ښه شئ. له زکامه د ځان ژغورنې لپاره څو پخوانۍ کورنۍ نسخې دوسره شریکوو او لوستونکي یې باید له خپلو دوستانو سره شریکې کړي.

لاس وینځل له زکامه د ځان ساتلو یوه اسانه طریقه دا ده، چې هر وخت باید خپل لاسونه په صابون پاک ومینځل شي. ځکه چې فلو وایرس ډېر وخت، د لوخې، او پوزې له لارې بل ته انتقالیږي. پر زکام اخته ناروغ خپل لاس په خوله او پوزه وهي او دغه لاس بیا بل روغ سړي سره لګیږي. چې هغه یې بیا خپلې پوزې او خولې ته وړي. نو ښه طریقه دا ده، چې تل باید خپل لاسونه په صابون

ومینځو او له دې سلواغې خلونه وژغورو ژمي. چې الله تعالی د خپل قدرت له مخې شپې اوږدې کړې، نو د خوب پر مهال د انسان بدن د ضایع شویو حجرو د ترمیم او یا سمونې کار پیلوي او د اتو نهو ساعتونو د خوب په نتیجه کې د انسان بدن بېرته خپل صحي حالت ته راګرځي او د فلو «زکام» وایرس بې له منځه وخي او د دې مقابل کې ذهني ستړیا او بې خوبي د بدن مدافع قوت کمزوری کوي. چې له امله یې د زکام په ګډون نورې ناروغۍ هم پر انسان اغېزه کوي.

ورزش یعني ورزش د انسان بدن کې وینه ګرمه ساتي او سپین کروبات پر بدن د ویند کوونکو وایرسونو مخه نیسي. علمي څېړنو ښودلې وایي، چې شپه ورځ کې لږ تر لږه یو ساعت ورزش انسان تندرست ساتي. دا لازمه نه ده، چې ځان خامخا ډېر او رسمي

ورزش وکړي، بلکې په زینو کې کښته پورته ختل او خلوېښت قسه هم سړی له زکامه

لاره دا ده، چې سړی باید له ډېرو غوړو او خوږو خوراکونو ځان وژغوري. سړي

ژغورلی شي.

زنک (جست): په مناسبه اندازه صحي خواړه، چې زنک ولري د فلو وایرس مخنیوي کې ډېر رول لري. د دې لپاره به

میوې او لږ پروټین لرونکي خوراکونه استعمال کړي او دې کې تر ټولو اغېزمن او ګټور شی زنک دی، چې د فلو وایرس په مخنیوي کې به رول لري.

اوبه اوبه د جراثیمو په وژلو او له منځه وړلو کې ډېره مشهوره ده او ژمي کې پر بدن د بکتریا او نورو وایرسونو په مخنیوي کې ډېر کار کوي او که تاسې اوبه له چکن سوپ سره وکارول شي، نو هېښونکې ګټې به وارئ.

اوبه ژمي کې ډېری خلک د سړې هوا له امله له کوره نه راوځي او د کور ګرمو کوټو کې وخت تېروي، چې ورسره د بدن لوندوالی کمېږي او دغه مهال د بدن دفاعي حالت کمزوری کېږي. مګر له دې حالته د ځان ژغورنې لپاره ښه دا ده، چې سړی د خپل بدن اوبه پوره وساتي او وخت پر وخت په مناسبه اندازه اوبه وڅښي.

خندا ښه روبه او چلند خو انسان د ژوند په هر ډګر کې بریا ته رسوي او د دې تر څنګ که څوک خندا خپل عادت وګرځوي، نو یوه اسانې ګټه یې دا هم ده، چې تر ډېره به له زکامه خوندي وي. د خندا د نورو ګټو تر څنګ یوه دا ده، چې سړی په خلاصه خوله وخاندي، نو دې سره د بدن د دفاعي نظام حلیې زیاتیږي او د فلو وایرس مخنیوی کوي.

د سرطان د مخنیوي لپاره د روغتیا د نړیوالي ادارې سپارښتنې

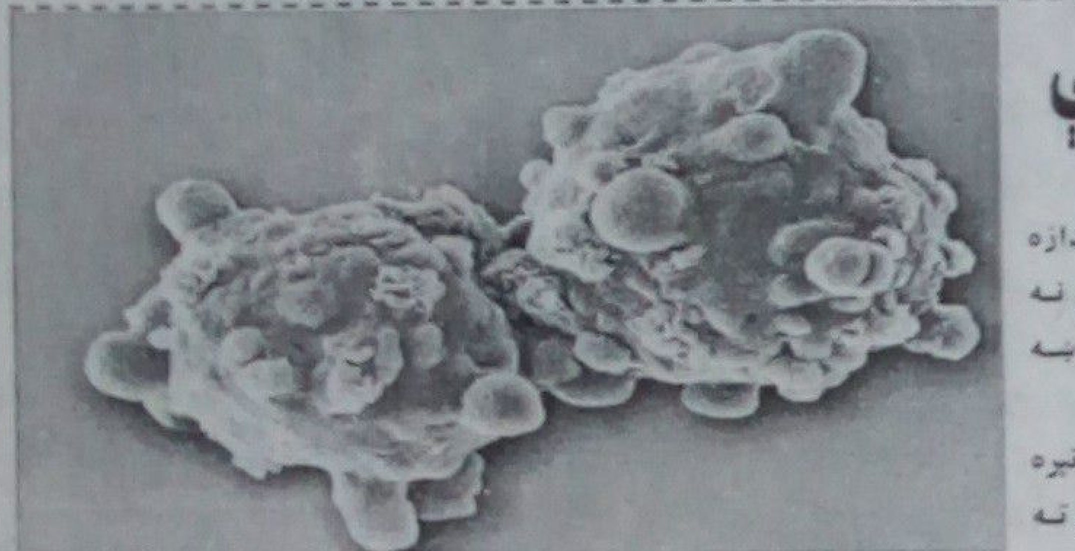

د روغتیا نړیوالې ادارې (WHO) د سرطان د مخنیوي لپاره څو سپارښتنې کړې او څېړې کړې دي ډاکټر (Joachim Schuez)، چې دا څېړنه یې کړې، وایي چې که انسانان په خپلو عادتونو کې بدلون راولي تر ډېره د سرطان په وژونکې ناروغۍ له اخته کېدو ژغورل کېدای شي

۱. سګرېټ مه څکوئ: هیڅ راز دخانیات یا تمباکو مه استعمالوئ

۲. کور مو د سګرېټو او نورو دخانیاتو له لوګي پاک ساتئ: د کار په ځای کې هم بل څوک مه پرېږدئ چې سګرېټ وڅکوي

۳. د بدن وزن ته خیال ساتئ

۴. په ورځني ژوند کې له فزیکي نظره فعال اوسئ: هغه وخت کم کړئ چې په ناسته یې تېروئ (یعني ډېره ناسته او نه تحرک بد دي)

۵. صحي خوراک کوئ

- زیات حبوبات، سبزیجات او مېوه خورئ
- د زیاتې کالورۍ درلودونکي خوراکونه لږ کړئ (له هغه خوراړه چې زیات خواږه یا غوړ لري)
- پروسس شوې غوښه (سلامي - ساسج) مه خورئ، سره غوښه (د غوبي او پسه) کمه خورئ او په خوړو کې د مالګې اندازه لږه کړئ

۶. که هر راز الکول څښئ، اندازه یې کمه کړئ. د الکولو نه څښل د سرطان د مخنیوي لپاره ښه دي

۷. لمر ته زیات مه پاتې کېږئ، په تېره بیا ماشومان باید د لمر وړانګو ته زیات وخت تېر نه کړي. د لمر ضد کریم استعمالوئ. د لمر له حمامه ځان ساتئ

۸. ماشوم ته د مور شیدې د سرطان خطر کموي

که ماشوم ته شیدې ورکولی شئ او نه غواړئ چې ورسې کړئ د هورمون بدلولو تداوي مه کوئ ځکه چې (Hormone replacement therapy) د ځانګړو سرطانونو خطر زیاتوي

۹. خامخا خپلو ماشومانو ته دا واکسینونه ورکړئ

- هیپاټیټ بي (د نوزېږو لپاره)
- ایچ پي وي (Human papillomavirus) د نجونو لپاره

۱۰. د سرطان د معاینې په پروګرامونو کې برخه واخلئ

- د کولمو سرطان (نارینه)
- د سینې سرطان (ښځې)
- د زېلانځ یا رحم سرطان (ښځې)

نارنجي رنګه خواړه مو له ړندېدو ژغوري

تاسې به اورېدلي وي چې ګازرې او نارنج رنګ ته ورته خواړه د سترګو دید زیاتوي او باصرې حس له ناروغیو او کمزورېو ژغوري دا رښتیا ده، ځکه چې دغو خوړو کې بیټا کېروټین (Beta-Carotene) مواد چې ویټامین اې (vitamin A) غوندې دي، وجود لري چې دغو خوړو ته ژېړ رنګ ورکوي او سترګې او دید ته یې ډېر ګټور دي. خو بوازې بیټا کېروټین د

(Zinc) هم لري چې د سترګو شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو مخه نیسي او انسان له ړندېدو ژغوري

۳. سیټروس او نورتان

دغه مېوې پرېمانه پیمانه ویټامین سي (Vitamin C) لري، چې انسان له ړندېدو ژغوري او په سترګو کې موجود اوبو څخه ساتنه کوي او د کمېدو مخه یې نیسي

۴. بادام

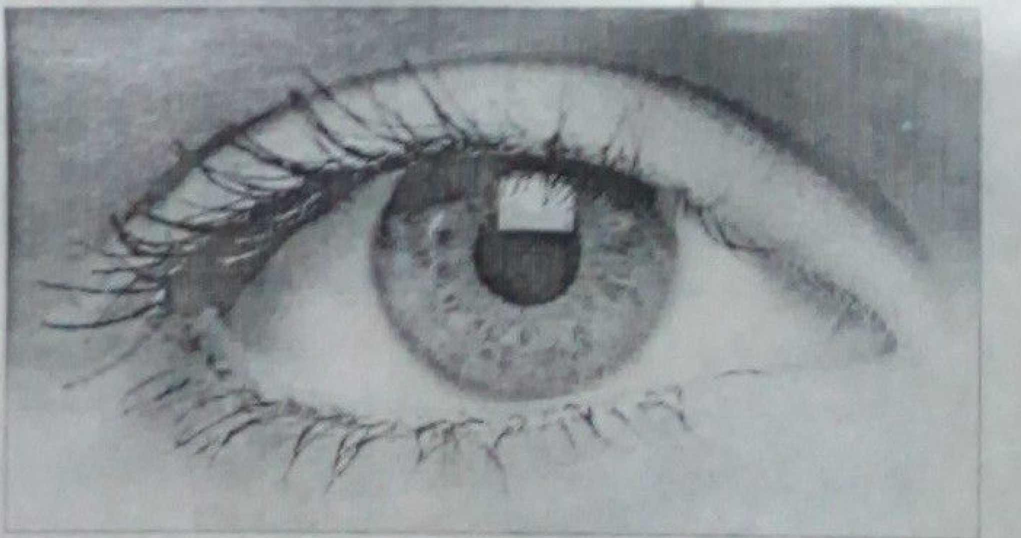

بادام له ویټامین اي (Vitamin E) څخه ډک دي ویټامین اي (Vitamin E) هم په سترګو کې د داغ پیدا کېدو او ړندېدو مخه نیسي څېړنو ثابته کړې ده چې د ورځې یو موټی بادام بدن د ویټامین اي اړتیا پوره کوي.

۵. د کبانو غوړ

ټونا (Tuna)، سالمون (Salmon) او انچووي (Anchovy) نومې کبانو کې ډي ایچ اې (DHA) نومې مواد په زیاته اندازه پیدا کېږي. ډي ایچ اې (DHA) یو ډول غوړ اسید دی چې د سترګو له وچوالي څخه چې (Dry eye syndrome) په نوم یادېږي مخنیوی کوي.

سترګو دید نه زیاتوي، بلکې ډېر نور خواړه هم شته چې لید مو زیاتوي او د باصرې حس له مختلفو ناروغیو ژغوري. لاندې خواړه د سترګو دید لپاره ډېر وخوړئ:

۱- شنې پاڼې لرونکې خواړه:

شنې پاڼې لرونکې خواړه د لیوټین (Lutein) او ژېزانتین (Zeaxanthin) غوره سرچینه ده یاد مواد د سترګې شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو کوم چې د ړندېدو اصلي لامل دی، مخنیوي کولو سربېره د سترګو د اوبو ساتنه کوي.

۲- هګۍ

د هګۍ ژېړ هم پر لیوټین او ژېزانتین لرلو سربېره ډېره زیاته اندازه زنک

آتیزم یاد اعصابو د ودې ستونزه، بنه والی او مشکلات یې

دادی هغه څوک چې په آتیزم اخته وي: هاضمه یې خرابه وي او له همدې کبله اندېښنه یې زیاته وي ترڅنګ یې له ټولنیز پلوه سخه وي چې له خلکو سره خبرې وکړي. پارکر

زیات شمېر څېړونکي دا ګومان کوي چې پارکر غواړي بوخه وکړي. د کالیفورنیا د ټکنالوژۍ او ساینس د انسټیټوټ یو ساینس پوه سارکز موزمانین وایي هغه خواړه چې

وایي، «دده په خوراک کې بدلون دده روغتیا او طبیعت ته انکشاف ورکړی دی» هغه زیاتوي، «زه فکر کوم اوس یقینا هروخت ډېره کمه بدخلقي، ډېره کمه سخت مزاجي او جنجال کوي»

خلک خوري په ملیاردو ګټورو بکټریاګانو باندې چې د هاضمې په نظام کې ژوند کوي، اغېز لري په دې کې د بکټراید فراجیلس بکټریا هم شامله ده هغه زیاتوي، «دغه بکټریا د پرېشانۍ او اضطراب حالت ته انکشاف ورکوي، تکراري خوبونو ته هم انکشاف ورکوي او د خبرو اترو مهارت ته هم وده ورکوي» مازمانین

وایي دغه میکروب هغو مړو ته ورکړل شو چې په آتیزم اخته وي، دهغوی د کولمو روغتیایي حالت ښه شو، او بالاخره دهغوی اندېښنې هم ورکې شوې هغه وایي ددغه اغېز په پر هغو انسانانو هم ډېر پراخ وي چې په آتیزم اخته دي هغه وایي، «لږ ترلږه په آتیزم باندې د اخته خلکو، په یوه فرعي څانګه کې، آتیزم دمغزو ناروغي نده خو بنایي هغه ستونزې چې په کولمو کې دي، هغه په اتیزم باندې د اخته خلکو په خبر اعمالو په پیداکولو کې ونډه لري که چېرې څوک د کولمو او خېټې د علایمو چاره کولی شي، نو په کړنو او سلوک کې یې هم انکشاف راتللی شي» د اریزونا د ایالت له پوهنتون څخه روسا کرازمالینک هم په انسانانو کې آتیزم په هکله ورته شواهد پیداکوي هغه وایي، «زیاترو خلکو چې څېړنې کولې، هغوی به په آتیزم اخته ماشومانو په کولمو کې د

پاتوجینز لټه کوله موږ په هغوی کې د پتو جینز لټه نه کوله موږ په دې پسې ګرځېدو چې په ماشوم کې به میکروبونه شته که نه او موږ دېته ورته نتیجې ته ورسېدو» د هغې په لابراتوار کې داسې شیان په مستند ډول پیدا شوي چې په اتیزم اخته ماشومانو کې د کولمو مختلف میکروبونه نظر هغو ماشومانو ته کم وي چې په آتیزم اخته نه وي دهغې ملګري ګومان کوي چې بنایي ددغه کار علت د عصري خوراکونو او انټي بیوټیک دواګانو ډېر استعمال وي. دا ټول څېړونکي په دې موافقه لري چې په دې برخه کې نور ډېر شیان هم دخیل دي نسبت دې ته چې د هاضمې، میکروبونو او آتیزم ترمنځ اړیکې پیداکړای شي. خو هغوی په دې باور دي چې دوی په یوه امیدبښونکې لاره روان دي، او ددوی موندنې بنایي د طبیعت د نورو بې نظمیو لکه زړو خپګان او سودایي توب په برخه کې مرسته وکړي

ریوټونه وایي چې په تېرو پنځوسو کلونو کې د هغو ماشومانو شمېر چې په آتیزم باندې اخته دي څو برابره زیات شوی دی. ساینسپوهان اوس د جسمي روغتیا او ټولنیزو عاداتو ترمنځ په اړیکو غور کوي. په دې کې هغوی د انسان په هاضمه سیستم او کولمو باندې څېړنې کړې او غواړي چې اړیکې یې له آتیزم سره پیداکړي. د ټیمپل ګارډین په سیمه کې چې د کولراډو ایالت په بولډر نومي ځای کې پروت دی تنکي ځوان پارکر چې په آتیزم اخته دی وایي دا بوخه ګټې لري. هغه وایي «د آتیزم لرونکو کسانو د فکر بهیر د ستونزو په حل کې په زړه پورې دي: له ډېرو تحلیقي لارو نه کار اخلي. نظر دېته چې دیومنځکوره وګړي به خبر د ستونزو د حل لپاره له ډېرو ساده اوبسیطو لارو نه کار واخلي» ددغه کار منفي اړخ

د ماشومانو ختنه (سنتول) د ایډز خطر کموي

په امریکا کې د ناروغیو د مخنیوي او مبارزې یوه مرکز د نارینه وو د ختنې (سنتولو) په اړه یو لاربود خپور کړی، او له خلکو یې غوښتي، چې تر ۲۵ ورځو پورې خپل نظر ورسي، چې بیا وروسته دغه مرکز د سنتولو په اړه خپل وروستی لاربود خپور کړي. دغه لیکل شوی ابتدایي لاربود د سنتولو د ګټو او زیانونو د علمي شواهدو پر بنسټ چمتو شوی، چې په ځانګړې توګه د ایچ آی وي وېروس د لېږد په اړه د مخنیوي په اړه ډېره پاملرنه په کې شوې ده.

ګټې

ختنه کول د جنسي اړیکې پر مهال د ایچ آی وي وېروس د لېږد خطر، له پنځوسو تر شپېتو سلنې پورې کموي. یا په بله وینا، سنت شوي

کس له یوې داسې ښځې سره د جنسي اړیکو پرمهال چې ایچ آی وي ولري، تر امکان لري چې په ایچ آی وي وېروس اخته شي. ددې

سربېره، سنتول د تناسلي ناروغۍ Herpes خطر په سلو کې له ۳۰ تر ۴۰ پورې کمولی شي، او د هغو خطرناکو وېروسونو په مخنیوي مرسته

کولی شي، چې له سرطاني ناروغۍ سره تړاو لري. ارزوني يې، چې سنتول له ښځې نه سړي ته د ایچ آی وي وېروس د لېږد احتمال کموي. دا هم ښیل شوي، چې په سنت شویو نارینه وو کې د سرطان ناروغۍ چې وي، نه یوازې د هغوی ښځو ته نه لېږدېږي

[illegible]

ساینس: د دوو ژبو زده کول روغتیا ته ګټه لري

د ساینس د پرمختګ لپاره د امریکایي اداري پوهان وایي چې د دوو ژبو زده کوول روغتیا ته ګټه لري. د دغې اداري څېړونکي وایي هغه وګړي چې دوې ژبې یې زده او هغه کاروي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي د ناروغیو په مقابل کې ډېر مقاومت لري. همدارنګه هغه ماشومان چې دوې ژبې یې زده وي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي ډېر فعاله او ځیرک دي. دغه څېړنه چې د

الزایمر په ناروغانو باندې شوې ده چې د دوو ژبو ویونکي وګړي ددې ناروغۍ په مقابل کې ډېر مقاومت لري. د یورتېو دیورک پوهنتون یو ارواپوه ایلن بیالیسټوک وویل که څه هم د ژبو زده کړه د انسانانو په عمر پورې تړاو لري خو بیا هم دا څېړنه د هر عمر لرونکي انسان باندې صدق کوي. هېرده دې نه وي چې په دغه څېړنه کې راغلي دي هغه کهوال چې په کور کې مورنۍ او د

کورباندې د هغه هېواد ژبه وایي د مغزي فعالیت او روغتیا له اړخه د هغه هېواد د کورنۍ وګړو په پرتله ډېر سالم دي. د دې څېړنې په پایله کې داسې انګېرل شوې چې له دوو د ډېرو ژبو زده کړه او کارول کېدای شي د مغز په فعالیت له دې امله مثبې اغېزه وکړي چې په یو وخت کې باید ویونکي په خپل مغز کې خو ځله د ژبو کوډونه سره بدل کړي

تنها اندړ

ادب، تاریخ او فولکلور

د کابل لرغونی او تاریخي دېوال د واقعیتونو او افسانو په رڼا کې

د شېر دروازې د غره هغه لرغونی، تاریخي او اوږده دېوال چې تقریبا له څه کم ۱۵۰۰ کاله پخوا ددغه غره په ستوغو لاشونو کې جوړه اوږده پاماره په څېر کوږ وږ له پل ارتل نه د سهېل ختیځ (بالاحصار) پلو غزېدلی دی، دلیرو زمانو څه پخوانه له ځان سره ټري کوم یې واقعیت او کوم یې افسانه دي؟

څنګه د کابل ښاریانو ترمنځ همدا اوس هم په متحد المال ډول دا نقل قول موجود دی چې ددغه دېوال په جوړولو کې په زرګونو هغه کسان چې ددېوال د جوړولو پر مهال یې یا د وخت د پاچا نافرماني کړې، یا هم دا ډول پنده اوریا هم د تهداب لیږه ټري لوېدلي ده، خښ شوي دي؛ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې اړتیا ده د واقعیتونو په رڼا کې یې سپیناوي وشي. او بشپړ ځواب ورته موندل کېدای شي، څنګه ددغه دېوال همدا اوس هم له سره تر پایه د یو تاریخي یادګار په توګه په ځای ولاړ دی او بالمشاهده یې هر لیدونکی د لرغونو زمانو انساني شاهکاریو بو خلاف ده مظهریه عنوان ویني او پېژني. اصله خبره د مصطفی دلایلو په رڼا کې د هغه افسانوي او زړه بوګنوونکو روایاتو په سپیناوي ده چې همدا اوس هم د کابل د یو شمېر خلکو ترمنځ په پاخه یقین زمزمه کېږي — ترهرڅه لومړي دا رښتیاده اومنو یې! چې دا دېوال د زنبیل شاه او زنبورک شاه د واکمنۍ پر مهال دوخت د یوه قوي (سد) په توګه دېرغیو د حملو د مخنیوي په مقابل کې جوړ شوی دی خو دا چې دا دېوال د دښمن له حملو نه د (محصور) ښار د بچ پالې کېدو لپاره ترکومه بریده مؤثر او اغېزناک و او جوړول یې په دومره کړاوو زحمت ارزېدل چې دا دېوال دې جوړ شي

، موږ کوم کارنلرو، اصل مطلب دادی چې داوه شو ددغه دېوال د رنګو شویو او نویېدلو خاپولو په کومه برخه کې چا د انسانانو دهډوکو را څنلي لوټي او کوم هډوکي لیدلي چې ددغه انګیرنې له افسانې نه واقعیت ته ورسوي، بیانې ځواب منفي وي؛ څنګه چې چېرې د اسماعي غره په ستوغو لاشونو کې ددېوال په امتداد چا د انسانو مطابق کوم هډوکي لیدلي وي حتمي ددغه روایت په مصداق موضوع په رسنیو کې را خپرېده چې بیا د شک ځای نه پاتې کېده په رښتیا هم دغه ظالم پاچا پرته له دې چې ارزښت ولري دغه دېوال له خاورو او تیږو نه جوړ کړ چې دیوه ظالم پاچا د ظلم او بېداد یوه سندري او دردېدونکو توله ده خوداسې څه چې خپلوالواو اوسنیو روایاتو سره مطابقت ولري په ددغه دېوال کې نه دي لیدل شوي او دا نه ملو چې دغه ظالم پاچا به په ددغه دېوال کې څوک ښخ کړي وي که دلیل را وړو چې ددغه ستري دېوال د جوړولو اړتیا له وه د کابل ښار اوسېدونکي په ورځ کېدلي وي لریوه بریده ده خو که دا دېوال نه واي نو دا شاهکار به هم نه و ددغه دېوال په اړه دا روایت له راغواو هغه دا چې وایي زنبورک شاه د یوې ښځې په لاس له منځه ولاړ: دا چې وایي دې ښځې یو پاچا وواژه! وایي چې ددغه پاچا د واکمنۍ او ددېوال جوړولو پر مهال یوه ځوان له یوې نجلۍ سره کوژدن وکړ اوکله چې ددوی د واده ورځ را ورسېده نو نجلۍ له هلک نه وغوښتل چې تر رخصت وا خلې او کارته مه ځه، هلک نه ورېږ دا جرئت ونکړ چې د پاچا له فرمانه سرغړونه وکړي نجلۍ یوه شوه چې پاچا ډېر ظالم دی چې خاوند له یې د واده په ورځ هم رخصت نه ورکوي، له ځان سره یې پرېکړه وکړه چې د پاچا چاره به خامخا کوي، د کار ځای ته راغله او له کارګرانو سره یې په لوخ مخ کې په کار پیل وکړ، دا وخت ناببره پاچا له کوم لورې پیدا شو کله چې دېښځې سترګې پرې ولګېدې نو ژر یې خپل مخ له پاچا نه پټ کړ پاچا په ډېر تعجب له ښځې وپوښتل چې ولې له کارګرانو سره په لوخ مخ کار کوې او له ما دې مخ پټ کړ، ښځې په ځواب کې ورته ووېل زه په دغه ځای کې له تا پرته بل نر نه وینم، باچا بیا په ډېر تعجب ترې وپوښتل

له څه وایې؟ دلته هغه کسان چې کار کوي ټول نارینه دي؟

ښځې ځواب ورکړ، نه، که چېرې دوی لران واي نو ستا دا دومره ظلم، ناروا او ناوړه یې په ځان نه منلې، لېږه یې را واخیسته باچا یې په کلکي ووېشت او په کلکي باچا ووژل شو په پای کې یو ځل بیا یادونه کوو چې ددغه دېوال یو ځل په شپاړسمه پېړۍ کې او بل ځل د احمدشاه ابدالي د زوی تیمورشاه د واکمنۍ او بیا د امیر عبدالرحمن خان په زمانه کې مرمت شوي دي خو دا خبره له هیچا نه ده اورېدل شوي چې ددغه دېوال په ټولې برخه کې د چا د لاس یښي او یا کټري وراسته هډوکي را وختل، موږ ولیدل او دا یې بیلګه ده نو وروستي او څرګندي نتیجې ته رسیږو چې زنبورک شاه به په دې ظالم و، چې دومره ستري دېوال یې د یوه سیبر په توګه د پردیو د حملو ددفع او لرد په مقابل کې جوړاوه خو دومره به نه و، خو چې ژوندي انسانان یې په دېوال کې ښخول په هر صورت روایت دی چې دا ښځه چې ددغه باچا یې وواژه سره ... نو میدله چې د سپوږمۍ په ماڼه ته او دا غږ چې دا دېوال یې په سینه کې تیر شوی دی لــمبــي وجـــه یې د سوځې له نامه لومړي د اسه ماه، او وروسته په اسماعي، او ښځې دي او دا که هم د کابل ښاریانو ترمنځ له یوې ژبې نه بلې او له یوې سینې نه بلې سینې ته وزرځي را رسېدلي ده

حیات الله

د سرمحقق سید محی الدین هاشمي ((وینا څنګه وکړو؟)) ژباړل شوی کتاب له چاپه را ووت

دهرکاربه ترسره کول خپل خانته یوه تیغه، پخه، مستقیمه لاره او طریقه غواړي که څوک پخپل هدف کې له دې تیغې لارې چپ شي تو خود به خامې نه وزي او دوړې به کوي، دلته زموږ موخه هم په یوه ډېره مهمه موضوع چې هغه (وینا څنګه وکړو؟) دیوه نوي چاپ شوي کتاب په مخ کتنه او منځپانګه را څرګې څنګه هم کتاب مهم دی او هم یې مخ کتنه باید په داسې الفاظو او کلماتو وشي چې د کتاب له محتویاتو سره تناسب ولري او دهغه اهمیت په رښتینې توګه را څرګنده کړي څنګه د کتاب له عنوان څخه څرګندېږي چې دیوې پېړۍ (ناستې) انسانې کتلې په وړاندې د خطابې د میز له شا د لومړي ځل لپاره څنګه وینا وکړو؟ داسې وینا چې که مو لومړي ځل هم وي خو غږ او نه مو دحاضرینو له اغیزې او نه زېږي په رښتیا هم چې د لومړي ځل لپاره په یوه محفل کې وینا سخته ده او سمې پر ځای او منطقي خبري کول هم کومه اسانه خبره نه ده که چېرې موږ یو څوک وګورو چې د خطابې د میز له شا په جرئت او مهارت خبرې کوي بیابې په باربار یې بیانې ورکړې وي او په ځان بشپړ کنټرول او حاکمیت ولري، نو څکه هغه کسان له دې امره مستثنې دي

زموږ خبره په هغو کسانو ده چې نوي غواړي لیډران شي اویا هم د کوم بل مکلفیت له مخې وینا کولو ته اړ شي، نو څنګه باید دوی جرئت ولري چې په داده زړه د نورو په وړاندې خبرې وکړي ددوی لپاره څه کول پکار دي؟ په دغه کتاب کې ددې ور کسانو لپاره داسې پیغام پروت دی چې د کتاب په لوستلو یې ستونزه کنټرولیږي په رښتیا هم چې ددغه کتاب مطالعه به له هغو کسانو سره ډېره مرسته وکړي کوم چې غواړي نوي د سیاست په ډګر کې داخل او خپل ذهني تراوشات په سمه او منطقي توګه حاضرینو ته ابلاغ کړي دغه کتاب په پښتو برخو او پښتلسو څپرکیو کې چاپ شوی دی په

لومړي څپرکي کې د وینا کولو اساسي او اصولي مهارتونه په ګوته شوي او همدارنګه راښیې چې د خبرو کولو په وخت کې د نورو له تحرسو څنګه ګټه واخلې او د جرئت زړه پیدا کړې، تو تر څ لومړي خپل هدف او موخه په وړاندې ولرئ، مخکې تر مخکې خپل ذهن بربالیتوب ته چمتو کړئ او دتمرین لپاره هیڅ فرصت له لاسه مه ورکوئ او که امکان ولري غږ نه ولاړشئ او هلته نورې د ناستو کسانو په عنوان خپل ذهن نه را غبرګې کړې همغوی نه اوردې خبرې وکړې تمرین وکړې خپل غږ او د خبرو کولو طریقه په ټولو او ټیپ اواز تمرین کړې چې دا تر ټولو ساده او اسانه طریقه ده او ډېرو هغو کسانو چې په پیل کې د خبرو کولو جرئت نلري دا طریقه تمرین کړې چې په زړه پورې نتیجه یې لرلې ده ددغه کتاب په دوهم څپرکي کې د وینا کولو پر مهال په ځان د باور په اړه موضوعات را غلي دي اوددې څپرکي مهمه موضوع داده چې وېره یا ډار له ناپوهۍ او پر ځان له باور نه لرلو را زېږي داچې څنګه د ډېرو کسانو په وړاندې وینا وکړو د وینا کولو پر مهال د جرئت بو نوي لارښود باب دی د وینا کولو اسانه او اغېزمنه لار ددې کتاب ددریم څپرکي محتویات دي چې د مطالعې او تجربې په بنا یې د وینا کولو سمه او پر ځای لارښوونه کړې ده او په دې څپرکي کې دا هم راغلي چې ناسې د څه په اړه چې خبرې کوئ باید مینه او علاقه هم ورسره ولرئ یا په بل عبارت د بیانیو ورکولو پروخت ټل هغه موضوع د ځان لپاره وټاکئ چې مینه او مهارت دواړه ورسره ولرئ څلورم څپرکي، بیا د وینا وال او اوریدونکي په اړه د وینا کولو د مثلث ددریو هر موټو او د هغو ددریو ټاکلوا ړخونو په هکله دی چې د کنفرانس تر ټوله موضوع پرې را څرخي اولیا یه داچې کتاب تر وروستي څپرکي پورې د خبرو کولو په اړه په زړه پورې مطالب او څرګندونې لري چې په لوستلو یې د وینا کولو اصول او سمې لارې چارې لوستونکي ته ورزده کیږي دغه کتاب د ۱۰۰۰ ټوکو په کمیت په ۲۷۵ مخونو کې د میهن خپرندویې ټولنې له خوا په روان کال کې چاپ شوی دی

حلیم

د مصطفی عمرزي په هاند او هڅو د ((پور خرد)) کتاب له چاپه راووت

په منځنیو پېړیو کې به که چا د خپلو څېړنو په ترڅ کې د طبیعت په اړه کومه نوې نظریه ورکړه او یا به یې داسې فرضیه وړاندې کړه چې له دې د مخه به چا نه وه اورېدلې نو د ارتداد په اتهام او یا په کوم بل نامه به وژل کېده او ځل کېده، څنګه هغه وخت د طبیعت په اړه دخلکو د پوهې د کچې د ټیټوالي له امله معلومات کم او لید لوري یې محدود وو، چې په دې توګه ډېرو څېړونکو مطالعاتو او څېړنو په ترڅ کې دنوښتونو نظریاتو او وجود خپل خالونه وخوړل او ژوند یې له لاسه ورکړ، داسې پېښې اوس هم د بشر په بدلون لیدل کېږي او اورېدل کېږي چې

ایرانی استاد ناصر (پورپیرار) په لیت پرګت یه د مقالو په شکل لیکلی او ښاغلي مصطفی عمرزي ددې مقالو د ارزښت او اهمیت په پوهېدلو سره هغه را ټولې کړې او د یوې په زړه پورې عالمانه او هر اړخیزې سریزې په لیکلو سره یې په روانه دري ژبه د کتاب په بڼه چاپ کړې دي چې ددې کتاب چاپ د مصطفی عمرزي لوی خدمت ګڼلی شو څکه د خپلو خلکو ذهنونه یې د خپلو ارزښتونو، تاریخي مسایلو، هیوادپالنې، ادب او سیاست په ډګر کې رو ښانه کړي دي او د مسایلو په وړاندې د ځواب ویلو کېدو پر ځای یې هڅوي ته د حق غږ ښتلو حق ویلو د روا او په ځای ګستاخۍ،

په څېړونکو او شنونکو ساحه را تنګه شوې ده، خو دا چاره اوس ډېر د هغو کسانو په ستوني را تېره ده کوم چې د عقیدتي ارزښتونو د لانیکاو او ترڅنګ یې د شورو مجهولوسیاسي مسایلو سپیناوي په اړه د خپل ولس ددهښتونو زوبنانه کولو او لا پوهاوي لپاره څېړنې او ګروېږنې کوي. زموږ د خبرو اوسنۍ موضوع هم د ((پور خرد)) په نوم د یوه داسې کتاب په اړه ده چې د اسلامي او نړیوالو ارزښتونو په اړه پښتنې پکې شوې دي. دا هغه کتاب دی چې دعقیدتي ارزښتونو لوی څېړونکي ذهنیت ورکړی دی

په رښتیا هم که څوک د چا له خوا مظلوم واقع کېږي او یا هم په لوی لاس د بل په وړاندې له خپل ځانه مظلمه جوړوي دا حالت الله پاک ته هم د منلو ور نه دی څکه د حق غږ باید تل له ویرې پرته او رسا اوچت وي

ناصر (پورپیرار) د کتاب په لومړیو کې لیکي، (که حق ویونکي نه یاست (لااقل) د حق او حقیقت د اورېدلو جرئت ځان کې ولرئ) څرګندونه چې دا داسې له مانا او مفهوم نه ډکه خبره ده چې

۷ مخ

ملي، ولسي او فولکلوري سندرې

څېړونه: علي محمد منګل

ملي او ولسي فولکلوري سندرې یا شعرونه، دپښتو لرغونې آریایي ژبې هغه ادبي رنګینې او قیمتي مرغلرې دي، چې دپښتو ادب دادبي چوکاټ له رغښت سره سمې دپښتون ولس له خوا ویل شوي او ایجاد شوي دي دا ولسي خوږ روږه اشعار لکه دصحرا ګلونه ډېر سوچه را ټوکېدلي دي، چې ځانګړی فورم، رنګ، بڼه، خوند او محتوی لري، په خاص ټال، سرود، اهنګ او سېلاب سره ویل کېږي، چې دملي موسیقي ډېر غوره او پاخه رښتونه لري دا ملي، ولسي او فولکلوري اشعار دپښتنو دتاریخ او تولیز ژوند یې ساري ثمره او محصول ګڼل کېږي، چې دپښتنو ولسي ادب یې ډېر پرې ټاند، تازه، سمسور او خوشبویه دی داهم څرګنده ده، چې په دغو ملي او ولسي سندرو کې دقامولي او وطن دوستۍ رنګ ډېر غالب دی، داځکه چې دولس له ملي روحیې څخه سرچینه اخلي او د ملي رنګین روح په دغو بې سارو اشعارو کې په پوره جلوې او خلاصه را ځلېدلی او انځور شوی دی، چې د ځان لېږدلې، دوطن دننګ، مینې او عشق لمبې پکې په خاصو ادبي ولولو سره زمزمه شوي دي اولا په دپښتو ادب په شه اوسموره ورشو کې دغه ادبي ښایسته غونچې راسیرغې او ګلونه کېږي، دډېرو غازیانو، شهیدانو او مېړنو دمینې، حسد او کینې یادونه په کې شوې ده دا ملي سندرې او اشعار دپښتو هغه خوږ ادب دی، چې دمینې، ذوق او احساس او دپښتنو دپښتونولۍ له قانون او انساني ډېرو سوچه لو څخه را پیدا کېږي، چې محرک او خوځښت یې هم پوازې دپښتون دمینې نه ډک زړه اووده داناني مینې عواطف اودکردار جلوې لري، چې په پښتو او پښتونولي پورې اړوند دي دپښتو دا ملي او ولسي غوره سندرې اوفولکلوري ادب پښتو ژبه په را بېرازه او ژوندي کوي او دپښتو دخپل منځي او انسان پېژندنې سم اوبه سمون له پاره ډېره عالي الویه وسیله او باوري پانګه ده پښتو ته داضرور اولازمه ده، چې ددغو ملي اشعارو او فولکلوري سندرو په رغښت ورخه کې په ځان زیر ونه ومنې اوهغه له کلیو او بانډو څخه له ټولې هرې اوادبي ښکلا سره راټولې کړي او دغې لارکې قلم په مینه وچلوي او خانونه په سترې کړي په هرحال موږ به دلته دماموني «میموني» دلېږلي ژوند او کیسې په اړه، چې په ټنده او خوانه خوانې دبني په غمازي او ښځائي دخپل مېړه له خوا حلاله شوې او مړه شوې ده دیلګې په توګه څو خوسندرې په دې اړه درنه وړاندې کړو

میمونه، ماموني، میموني دخیر محمد لور وه. دپاچوړ دناوه ګی دغلجیو په کلي کې یې دخپل پلار سره ژوند کاوه میمونه او ماموني، چې خوانه اوښکلې وه، داسې ښایسته وه لکه دښافوتې دښکلا او ښایست آوازه یې په ټول اوپردي پښتونخوا کې خوره وه هرچا یه غوښتل، چې دا ښکلې ښځه پخپل کاله دیوه کړي، خو دخدای برخي کاروونه وو ددې قلم دخپل تره له زوی شیرعلم سره وهل شوې و، پلار یې خپل ورازه شیرعلم نه ورکړه شیرعلم یه ښځه هم ترلودله، چې دګوندي لور وه، دشیرعلم مشرې ښځې دمیموني سره، چې کښېنه بن یې وه زنانه رخه اوکینه درلودله، یوه ورځ شیرعلم له کوره چېرې په سفر تللی و دده مشرې ښځې، چې له خدایه داغوښتل چې دشیرعلم ښکلو څخه بې ګټه او استفاده وکړه اویه میمونه خوارکې یې تور ولګاوه شیرعلم ناپوه، چې له سفره بېرته کورته راغی، بې له څه اوډېدلو پوښتنې ماموني خوارکۍ یې دبني په لسمون اوسخت تور، چې عجیبه یې نوم و، حلاله کړه دماموني دغه ترخه اوزړه دردوونکې کیسه په ډېرو پښتني سیموکې مشهوره ده، ډېرو شاعرانو ددغې تراژیدې اوغم لړلې کیسې انځورونه په نظم کښلي اودهغې په نیمه حوازوند باندې یې سوې سوې چیغې اوفریادونه له خولې ایستلي دي دپښتو په ولسي ادب، په ملي اوفولکلوري سندروکې، دمیموني نوم په زبات خپګان اوخواشینې سره یاد شوی دی، چې دهغې دغمجنې مړینې حال اوپه تري پوره راجوتېږي په ولسي سندروکې یې یاد داسې پرځای شوي دي

په لنډیو او ټپوکې

بیا به په منځ دکلي نه ځم
دمیمونې دا داګیلې راته کوینه
بیا به په منځ دکلي نه ځم
دمیموني دسرقاتل نه شم مینه
دماموني عجیبه ځي
دشیرعلم تورې له غېږې ورکوینه
ماموني خاص دباجوړ ده
داشیرعلم یې په لسمون حلالوینه
ماموني ګورته خواب وکړو
په صندوقچه کې مې باهودې ورک به شینه
دشیرعلم صبر تمام شو
چېرې نه یې لاس کړو ماموني حلالوینه
دشیرعلم وعده پوره شوه
دماموني دولی یې پورته کړه ننه
د ماموني دمرګ آوازشو
په بن کې ولې ناوېدې وېر یې کاونه
دماموني سره وینه راغله
کندي دغم ورته په لار کې جوړې دینه
دماموني مراد حاصل شو
هغې به داساعت غوښته په زیارتونه
دماموني همرولي راغلي
څوک ورته ژاړي څوک پرې وایي
تهمتونه
دمیموني دمرګ آوازشو
زاېو روان کړل په هوا کې کاروونه
دمیموني دمرګ آوازشو
جینکو وران کړل دجسن شینکي
خالونه
میمونه شنه شوه په خندا شوه
دکاکازوي په مایه څه حلالوینه
دکاکازویه راته وایه
کوم یونقصادي نن په ماکې وینېنه
که وي نقصان له مانه شوی
دکاکازویه مړه مې کړه خون دربخښمه
دکاکازویه درنه وایم
زه پښتنه یمه دقام نامه ګیمه
زه پښتنه یم ومه نه یم
دکاکازویه چې دقام نوم به بایلمه
دشرم کار مانه بدبګاري
زه لویه شوې دپښتون په کور کې یمه
دکاکازویه راته ګوره
په ماخولې دخنګدن راغلي دینه

په بګتې کې

دپېغلتوب ښایست پخوا وژلي یمه
دابګناه حلالوینه
....
دمیموني افریاګوره
چېرته به نه وته نه کوره
په شیطنت دبې توره
اوس به یې وژنې له پېغوره
چې شیر علم دعجیبې اوري وینا
مایې ګناه حلالوینه

سندره نیکی

شیرعلم فکر دموزې و
دتنبکو یه پابو چاکړې مرګونه
شیرعلم اصل کې بنګي و
پماکیو، پوبو باندې چاکړې مرګونه

سروکې

دامیمونه خواره یې مړه کړه
دبنو کور دی شیطاني کوې په غلا
خبر کړې الله
....
زاړې میمونه چې مانه نه حلالوینه
سره لاسونه واړیه واروهي ژړا کوینه
وه ژړا کوینه

ټوپې

میمونه مې وړې وړې سنګي وهینه
توله په وینوکې لمده ده
میموني وېلي شیرعلمه
زما دخور زړګي ملهمه
دعجیبې نه راته پښې شول پسانونه
توله په وینوکې لمده ده
دعجیبې نه تومتي شوم
لکه پتنګ په اورستي شوم
دشیرعلم مینه په بل باندې کوینه
توله په وینوکې لمده ده
اشنامې نه و هغه مې وړور و
پیدا زما دتره په کورو
دتمبکو یې راته وکړه سوالونه
توله په وینوکې لمده ده
که میموني زارې کوله
شیرعلم کله منوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او دودونه

په اسلام کې د ښځو حقوق

قتیل خوږیاڼی

داسلام سپېڅلي دین دې ډېرو دنولو ادیانو په نسبت ښځې ته مقام درناوی کړی او په اجتماعي او سیاسي ډګر کې یې له نارینه وو سره یو شان حقوق ورکړي دي له ټولو مخکې یې ښځې ته دژوند حق ورکړي او په ژوندو یې ددوی ښخول غندلي او منع کړي دي «بای ذنب قتلت» له ښځو په تېره بیا له کونډو سره په بېلا بېلو ادیانو او مذاهبو کې بېل بېل ظالمانه سلوک کېده په یهودو کې به دمېړه ورور دکونډې دژوندي ورور ملکیت شوه او چې څنګه به یې خوښه وه هغسې به یې ورسره کول هغې داحق نه درلود چې په خپله خوښه له چاسره نکاح وکړي په عیسویت کې که څه هم داخبره نشته، خوله کونډې سره دښګنې لپاره کومه طریقه نه ده ټاکل شوې په هندوانو کې خودکونډې ژوندته له سره ضرورت نه لیدل کېده ټول عمر له خوشحالۍ اوسینګاره بې برخې وه په عربو کې هم دغه رواج و، چې کونډې به دمیراث خورو ملکیت شوه ډول ډول تکلیفونه به یې ورسول او چې چیرې به یې خوښه وه هلته به یې ودوله زمونږ په ټولنه کې هم دکونډې دغه حال و، چې دیهودو اوعربو له کونډو سره و اوپه خینو خایونو کې لاتر اوسه دغه حال روان دي چې کونډې دمنقول اوغیر منقول مال په شان میراث ګڼل کیږي دمېړه له کورنۍ پرته بل خای نه شي ودیدلی دغه راز په عربو کې ښځې په عمومي توګه دخاروبو اومالونو په څېر تجارتي مارکیټونوته وړاندې کېدلې اوهلته به دخاروبو غوندې پرته له دې چې څه حق ورکړل شي خرڅېدلې چې دعکاظ تجارتي بازارېي غوره اوژوندی مثال دی، خو دحضرت سیدالمرسلین محمدمصطفی (ص) په بعثت سره دغو ټولو ظلمونوته دپای ټکی کېښول شو او ښځوته دشرف انسان په سترګه وکتل شول، په عظیم الشان قرآن کې (۲۸۲) خایه د ښځې نوم راغلی اودوی په نامه دنسا سور نازله شویده الله پاک (جل علی شانه) دقرآن عظیم الشان په (۷۱) یم ایت کې فرمایي ژباړه «نارینه مسلمان او مسلماني ښځې دیوبل دوستان، اوسانتدویان، دي په نېکوکارونو سره امرکوي اوله بدوکارونو څخه منع کوي لمونځ، دهغه له ټولو ادابو سره سرته رسوي زکات ورکوي او د خدای (ج) او دهغه دپیغمبر (ص) اطاعت کوي همدوی دي چې پردوی باندې خدای ژر رحم ورکړي بیشکه چې خدای دستر قدرت اوحکمت خاوند دی» پیغمبر (ص) فرمایي «هر څوک چې دمسلمانانو چاروته پاملرنه ونه کړي دمسلمانانو له ډلې څخه نه دی» او یا «تاسې ټول دیوبل سرپرست یاستئ اوهر څوک د ترخپل لاس لاندې کسانو په هکله مسئول دی» خدای (ج) په قرآن عظیم الشان کې داسلام ستر پیغمبر ته لارښوونه ورکوي چې له مومنو ښځو څخه بیعت واخلي او فرمایي «ژباړه» «ای پیغمبره کله چې مومنې ښځې په دې شرط چې دوی به له خدای سره څه نه شریکوي اونه به دوی غلا کوي اونه به دوی زنا کوي اونه به دوی خپل اولاد وژني اونه به په دروغو سره راتله کوي چې جوړوي یې په منځ دلاسو اوپښو خپلو کې یعنې له خپله خانه هغه کوچنی چې له ناروا لارې څخه یې دخپل اولاد په توګه ښولي وي، خپل مېړه ته دې نسبت نه ورکوي اونه به له تاڅخه نافرماني کوي په معروف (نیکو چارو) کې نوته بیعت وکړه له دوی سره اوبخښنه وغواړه لپاره ددوی (ښځو) له خدایه چې خدای به ښونکی (دخطاګانو) اوډېر رحم والادی (په انعام، اجرا وثواب سره) معروف په لغت کې پېژندل شوې ته وایي اوپه شریعت کې یې په داسې یو شان باندې اطلاق کیږي چې شرعاً اوعقلاً غوره شوی وي، نوله همدې امله دمعروف کلمه ټول هغه ټولونه اوزمنې که سیاسي وي یاټولنیزې، سوله وي یاجګړه، خو چې دټولنې لپاره ګټور وي په برکې نیسي داسلام په لومړیو وختونو کې هم ګورو چې ښځو دخدای (ج)، له پیغمبر (ص) سره دسیاسي اومعنوي مشر په توګه بیعت کاوه یزیدته دبي بي (زینب) (رض) بیعت نه کول یا رایه نه ورکول اودیزیدیانو په وړاندې مخالفت دخدای (ج) دپیغمبر (ص) په تاریخ کې شهرت لري چې څومره انقلابي اوسیاسي وی اوداسلام ستر پیغمبر (ص) فرمایلي «ترټولو ستر جهاد دظالم رهبر په وړاندې دحقې کلمې ویل دي» په قرآن مجید کې په کارونو کې دسلامشورې سپارښتنه شوې اوخطاب یوازې نارینه ووته نه بلکې ښځو او نارینه وو دواړو ته دی لکه چې داسلام ستر پیغمبر (ص) له بي بي خدیجې (رض) سره مشوره کوله اونورو اصحابو هم په مهمو مسئلو کې له خپلو میرمنو څخه نظر غوښته اوددوی انتقادي نظریاتو ته یې غور نیوه داهم دیادولو وړخبره ده چې بي بي خدیجه (رض) لومړنۍ ښځه ده چې په اسلام مشرفه شوه اوداسلام په لاره کې لومړنی شهیده هم ښځه وه چې (سمیه) نومیده دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې دحکم زوی مروان خلیفه ته مشوره ورکوله چې دحضرت عثمان (رض) ښځې هم غوښتل چې په دې مورد کې خپل نظر څرګند کړي مروان غوښتل چې دهغې دخبرومخه ونیسي، خوخلیفه وفرمایل «پرېږده چې خبرې وکړي دهغې مشوره له تا نه صادقانه ده» دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې په سیاسي چاروکې دبي بي عایشې (رض) لاسوهنې په تاریخ کې مشهورې دي اودمسلمانانو خلیفه په سیاسي چاروکې دښځو دګډون مخه ددې لپاره چې دوی ښځې دي نه نیوله دحضرت رسول اکرم (ص) په وخت کې ښځو په جګړو کې ګډون کاوه اودضرورت په وخت کې به یې دحضرت رسول اکرم (ص) ساتنه کوله لکه چې دکعب لور (نصیبې) داحد په جګړه کې خپل خان دپیغمبر (ص) سپر وګرځاوه اولیکلي یې دي چې دوولس خایه ټپي شوې وه له

هغو مشهورو ښځو څخه چې له رسول الله (ص) سره یې په جګړو کې ونډه درلوده ربیعه اوعطیه او ایمان (بي بي عایشه، امیه اوسلیمه ام سنان، لیلاالغفاري اوذهاک اودعبدالمطلب لور صفیې (رض) په عزت او درناوي یادې شوې دي له اسلامي حکمونو سره سم مسلماني ښځې په هغه صورت کې چې دمسلمانانو دامیرله خوا دوی ته نیابت ورکړل شوی وي، حق لري چې دښمن ته پناه ورکړي، دسولې په خبرو اواترو کې ګډون وکړي اوسیاسي شخړې حل کړي په هند کې دمسلمانانو دتسلط په وخت کې داورنګزیب او دده دسیال دټاکلو داختلافاتو دحل په برخه کې د بیګم جهان آرا رول دیادولو وړ دی همدارنګه تاریخ لیکونکو داورنګزیب اوشاه جهان دلانجې په حل کولو کې دجهان ارا دهلو ځلو یادونه کوي اولیکي چې «بي بي جهان ارا له خپلو ټولوسیاسي مصروفیتونو سره سره دخپل وخت دصوفیانو له ډلې څخه هم وه اوددوو کتابونو لیکواله هم ده اوترټولو ستر یادګار یې داګرې لوی جومات دی» دمسلمانو ښځو له ډلې څخه چې په حکومتي اوملکتي مسایلو کې یې ونډه درلوده دغه راز په هند کې درضیه سلطاني په هرات کې دتیموریانو په وخت کې دګوهر شاد اوپه اوولسمه پیړۍ کې د نور جهانې نوم دیادولو وړ دی فرانسوي ستر ټولپوه اوتاریخ لیکونکی ډاکټر ګوستالیبون دښځو دحقوقو اوولسدې په هکله «داسلام اوعربو تمدن» په نامه خپل کتاب کې لیکي «اسلام نه یوازې دا چې دښځې مقام یې دروند کړ بلکې لومړی دین دی چې پر دې کار یې لاس پورې کړ هغه حقوق چې قرآن اوفقهي کتابونو دښځو لپاره ټاکلي دي خوځلې له هغو حقوقو څخه زیات دي چې اروپایي ښځې یې لري» ډاکټر ګوستالیبون زیاتوي «دهغو مطالبو له ډلې څخه چې داسلامي تمدن په وخت کې دښځو په اهمیت باندې دلالت کوي دادی چې زیاتره ښځې دپوهې اوکمال خښتنانې دي لکه چې دستر عالم دصبان دزوی جابر له خولې بي بي عایشه (رض) خوانه اومحترمه ښځه چې دخپل وخت ترټولو پوهه ښځه وه اویادلیني په نوم یوه بله ښځه چې له ډول ډول عقلي اونقلي علومو څخه په کافي اندازه خبره وه اوډېر ښکلي خط یې درلود په هسپانیه کې دمسلمانانو خلیفه به خپل ټول ارزښتناک لیکونه په هغې باندې لیکل همدا راز دفاطمې په نامه یوې بلې نجلۍ چې دخلیفه لیکونه به یې یا لیکل په کتابت کې یې دفضل اوپوهې خښتنان ټول حیران کړي وو اوهم یې یوه ډېره قیمتي کتابخانه درلوده چې په هغې کې یې ډول ډول قلمي کتابونه راټول کړي وو» دپورتنیو دلایلو، دسلګونو ایتونو اواحادیثو اوداسلام دتاریخ دبیلابیلو صحنو په پام کې نیولو سره دانتیجه ترلاسه کیږي چې اسلام ښځو ته په سیاسي مسایلو کې نه یوازې دګډون حق ورکړی، بلکې دهغو مسایلو ډول چې دښځو په وسیله سرته رسیږي او له ګټورو کارونو څخه دي دتوان تراندازې پورې په نارینه وو اوښځو دواړو باندې فرض شوي دي په پای کې باید ووایو چې زمونږ په اسلامي عقیده کې سیاست یوازې دټولنیزو چارو دتنظیم او اداري په معنی نه دی، بلکې دټولنې داصلاح او روزنې په مفهوم اودمدني ټولنې دجوړېدلو په معنا هم دی چې په حقیقت کې مورنۍ دنده اودماشوم پالنه په خپله یو سیاسي عمل دی

احمدیان، در رقابت با فلم‌سازان جهان

امرالله احمدیان، با ارایه نمایش‌نامه‌های جالب و دیدنی نخست در تیاتر و سپس وارد کار در سینما شده است. او اکنون در صدد رقابت با فلمسازان مشهور جهان می‌باشد. این سینماگر افغان با اشتراک در ورکشاپ‌های آموزشی با هنر تیاتر آشنا شده و در چندین نمایش‌نامه نیز نقش بازی کرده است. «چهره‌های ماندگار» نهادی است که به ابتکار احمدیان و محمدیعقوب امینی در هرات راه‌اندازی شده و فعالیت‌های متعددی را در عرصه هنر تیاتر و سینما انجام داده.

احمدیان، تا اکنون توانسته است بیش از دهها نمایش‌نامه را در بخش تیاتر، نویسندگی و کارگردانی کند. از جمله نمایش‌نامه‌های وی که بیننده‌های زیادی داشته است، «لحظه‌ای برای خنده، رستورانت، سه راهی، تست بازیگری، مادرم روزت مبارک، «لـی وی مـا، خواستگاری و تعبیر خواب می‌باشد. احمدیان با ارایه نمایش‌نامه‌های تیاتر در ولایت هرات، توانست که چگونگی مدیریت تیاتر را در معرض توجه مردم و هنردوستان قرار دهد. این کار وی باعث شد که دیگر موسسات نیز حمایت شان را از این نهاد اعلام کنند. «چهره‌های ماندگار» تحت نظر وی در عرصه آموزش هنرمندان زن توانسته است شمار زیادی هنرمندان زن را رشد دهد. خاطره عزیزی، یکی از بازیگران موفق این گروه می‌باشد و از همین لحاظ، خاطره عزیزی به عنوان بهترین بازیگر زن در افغانستان شناخته شده است. این گروه با راه‌اندازی آموزش هنر سینما در بخش‌های مختلف، جوانان را جذب کرده و با همکاری مدیریت تیاتر ولایت هرات و آمریت امور جوانان این ولایت و همچنان به همکاری موسسه «لینکلن امریکایی» صنف‌های آموزشی را تشکیل داده و فعالیت‌های هنری شان را انجام داده‌اند تا هنوز سه نمایش‌نامه این گروه نمایش یافته است. مدت سه سال است، امرالله احمدیان و گروه هنری‌اش، مصروف آموزش هنرمندان و ساختن نمایش‌نامه‌های تیاتری بوده اند که با برگزاری ورکشاپ آموزش فلمسازی از سوی کشور انگلستان در این ولایت، آن‌ها نیز اقدام به ساختن فلمهای سینمایی نمودند. فلمنامه «یک شب زمستانی» که توسط احمدیان نوشته شده است، از سوی «نهاد برتانیایی» به عنوان بهترین فلمنامه معرفی شده است و فلم «یک شب زمستانی» در جشنواره بین‌المللی دیدار تاجکستان به نمایش نیز رفته است. بعد از ساختن این فلم، امرالله احمدیان، فعالیت‌هایش را بیشتر متمرکز به سینما می‌کند. وی دردو فلم هنری با کارگردانی الیاس اکرمی، به عنوان دستیار کارگردان کار کرده است. امرالله که هدف نهایی‌اش در کارهای سینمایی را رقابت با فلمسازان دنیا عنوان می‌کند، می‌گوید «این کار هر چند مشکل است، اما با تلاش فراوان امکان‌پذیر خواهد بود.» او این بار در صدد تأسیس یک نهاد دیگر فلمسازی به نام «راوی» می‌باشد. البته فعالیت‌های گروهی این نهاد به گونه مقدماتی آغاز شده است می‌توان «فلم جمیله» را آغاز کار این گروه پنداشت. در این فلم، در کار کسانی که در نقش دستیار، کارگردان، فلمبردار، نورپرداز، صداپردار، و دیگر

فعالیت‌های تخنیکی کار کرده‌اند. در حدود ۱۵ بازیگر دختر و پسر که شامل گروه «راوی» می‌باشند نیز نقش دارند. فلم «خشت خام» به کارگردانی الیاس اکرمی به همکاری گروه «راوی» ساخته شده و امرالله احمدیان در نقش مرکزی ظاهر شده است.

صمدعلی نوازش

د سندرغاړي کېدو لپاره باید د موسیقۍ اصول زده کړو

کلیوالي سندرغاړی اسد قاسمي داستاد قاسم بخش شاګرد دی؛ له ۲۲ کلونو راهیسې سندرې وایي دغه هنرمند ۱۰ کاله په کډوالۍ کې تېر کړل او خپل هنرته یې په جلاوطنۍ کې دوام ورکړ کله، چې نوی دولت منځ ته راغی بیایې دسندرو په ویلو پیل وکړ، کابو ۱۲ کاله یې دغه کارته دوام ورکړ او همدا اوس هم سندرې وایي

په دې اړه هېواد ورځپاڼې له نوموړي هنرمند سره مرکه کړې، چې تاسې درنو لوستونکو ته وړاندې کیږي

پوښتنه: دیوه سندرغاړي کېدو لپاره څه باید وشي؟

ځواب: دیوه سندرغاړي کېدو لپاره باید، چې دموسیقۍ اصول زده کړو، نو هغه مهال یو کس په هنرمندکېدای شي، چې په شعرولولي، دلوست اوسواد له نعمت څخه برخمن وي او دموسیقۍ د مترانو اومخکنیانو درناوی وکړي سندرغاړی دنورو سندرغاړو وشعر ونو سره باید، چې بلدتیا ولري او دموسیقۍ هنر داستادانو ترلارښوونې لاندې زده کړه وکړي

پوښتنه: دتېروکلونو په پرتله دسندرغاړو شمېر اوس ډېر شوی، خو دسندرو اودموسیقۍ دالاتو په غږولو او اورولوکې ستونزې پرتې دي، دغه ستونزه څنګه لرې کېدای شي؟

ځواب: په اوسنیو شرایطو کې هېوادوال اقتصادي ستونزې لري، خانګړي دموسیقۍ زده کولو ښوونځي شته خو دخینو مشکلاتو له مخې خینې سندرغاړي نه شي کولای، چې دغه ښوونځي ولولي، چې موسیقي داستادانو ترلارښوونې لاندې زده کاندي، نوځکه خینې هېوادوال دموسیقۍ له اصولو پرته، داقتصادي ستونزو دلرې کولو په موخه دموسیقۍ په مسلک کې داخل شوي دي کوم کسان چې په دغه مسلک کې خانونه داخلوي باید، چې په دې مسلک کې خانونه پوه کړي، چې په ټولنه کې دخلکو له خوا لقدیر او ومنل شي

پوښتنه: څنګه دې موسیقۍ ته مخه وکړه؟

ځواب: زما کورنۍ دکابل دخرابات په سیمه کې ژوند پرمخ بیوه، ما هم له ماشومتوب راهیسې له موسیقۍ سره مینه پیدا کړه، نوځکه موسیقۍ ته مې مخه وکړه له ۲۲ کلونو راهیسې کلیوالي سندرغاړی یم او دهېوادوالو دخوښیو په محفلونو کې سندرې وایم

پوښتنه: کوم خوانان، چې له موسیقۍ سره مینه لري او غواړي سندرغاړي شي، په دې لاره کې بریالیتوب ته درسېدولپاره کوم اصول باید ومني؟

ځواب: موسیقي دنورو هنرونو اوعلومو په شان خان ته اصول لري، سندرغاړی اړ دی، چې دموسیقۍ اساسات او اصول زده کاندي اوهم داخلاقو له پلوه باید چې پابندوی بل داچې موسیقۍ په نظري اوعملي توګه تمرین کړي، پرته له دغو لارو چارو څوک هنرمند اوسندرغاړی کېدای نه شي

پوښتنه: ستاسې پروړاندې کومې ستونزې پرتې دي؟

ځواب: په تېروکلونو کې دهېواد ولایتونوته، په ودونو اوخوښیو کې د سندرغاړي په توګه تلم، خو اوس دامنیتي ستونزو له امله په ټولیزه توګه سندرغاړي نشي تلای دهېواد امنیتي ځواکونه باید، چې ددغې ستونزې دلرې کولو لپاره پاملرنه وکړي، چې سندرغاړي وتوانیږي دهېواد ولایتونو ته دهېوادوالو دخوښیو په محفلونو کې دګډون په موخه سفر وکړي

هېواد ـ نوري

د ښځو دیارلس کلنې لاسته راوړنې دې خوندي شي

سوله او ثبات د ښځو لپاره یوه خانګړې معنا، مفهوم او ارزښت لري او د څه باندې دېرش لسیزو جګړو او ناورینخوالي له کبله سولې او آرامۍ ته لېوال او سترګې پر لاره دي، څکه په دې تېرو کلونو کې یې د تېل شوې جګړې له کبله د ژوند ټولې خوښۍ او نېکمرغۍ له لاسه ورکړې او کلونه، کلونه یې د جنګ ترخ زهر څکلي دي. د افغانستان د ښځو هیله او امید دا دی چې د دوي په ژوند کې مثبت بدلون راشي، د افغان ښځو او ولس ډېره مهمه او عمده غوښتنه دا ده چې د افغانستان د خلکو او د ښځو هغو ارزښتونو او لاس ته راوړنو ته دې درناوی وشي، کوم چې په تېرو ۱۳ کلونو کې یې ترلاسه کړي دي. له مخالفینو سره د روانې جوړې خبرو، د مدني ټولنو او هغو ښځو چې د ښځو د حقونو د تامین په خاطر کار کوي: اندېښنه راپارولې او په وار، وار یې د بېلابېلو غونډو او پرېکړو په ترڅ کې له حکومت او نورو هغو کسانو څخه چې په دې برخه کې په یو ډول نه یو ډول دخیل دي غوښتي چې په دې پرېکړو کې دې د افغان ښځو هغه لاسته راوړنې تر پوښتنې لاندې را نه ولي چې د تېرو کلونو په ترخ کې یې د ډېرو ستونزو په ګاللو او د قربانیو په ورکولو ترلاسه کړې دي. که په هېواد کې د ښځو تېر تاریخ ته څېر

شو، نو دا څرګندېږي چې دیارلس کاله مخکې ښځې له ښوونې او روزنې، روغتیایي آسانتیاوو، سیاست او په ټولیزه توګه په ټولنیزو چارو کې له هر ډول ونډې اخیستو څخه بې برخې وې. خو د پخواني جمهور رئیس حامد کرزي د حکومت په راتګ او په هېواد کې د بېلابېلو مدني ټولنو له فعالیت سره سم، زموږ خوېندو هم په ټولنیزو چارو کې په ګډون سره خپل ګټورتوب څرګند کړ. په تېرو لسو کلونو کې یو شمېر ښځې په دې وتوانېدې چې د ټولنې په بېلابېلو سیاسي، ټولنیزو، روغتیایي، ښوونې او روزنې، سوداګرۍ، او نورو برخو کې په خپل کار او بې ساري زیار سره د ښې د ابتدایي ځای پیدا کړي چې له نیکه مرغه ډېرې ښې هم وځلېدې. له بلې خوا په هره دوره ټاکنو کې د رای ورکوونکو ښځو ګډون، په پارلمان کې د ښځو ۲۵ فیصده شتون او د ټولنیزو چارو په بېلابېلو برخو کې د دوي فعال او خوځنده ګډون د یوې نېکمرغه راتلونکې زېرې ورکوي. یو شمېر ښځې په دې باور دي چې سوله د افغاني ټولنې ترټولو ارزښتناکه او سپېڅلې غوښتنه ده چې باید دوامداره شي. که ښځې په دې وپوهېږي چې د سولې راوستلو لپاره د هغوی حقونه او لاسته راوړنې تر پښو لاندې کېږي، نو په وړاندې به یې ودرېږي. ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوي او حکومت هم نشي کولی له دې سترګې پټې کړي، نو کله چې موږ ښځې د ټولنې نیمایي برخه جوړوو، نو باید حکومت زموږ هیلو او غوښتنو ته غاړه کېږدي. د ښځو نظر، د ښځو پرېکړې او حضور باید نور له سمبولیکې او فیشني بڼې څخه را ووځي او په رښتینې بڼه په سیاسي او ټولنیز ډګر کې په ګټوروب سره راڅرګند شي. اوس نو افغان ښځې هغه د دیارلسو کلونو پخوا ښځې نه دي، بلکې ډېرې فعالې او خوځنده دي، خو د دوی اندېښنه له دې کبله ده چې وروسته تر دې او د دې مصالحې په راتلو سره به بیا د کورونو د څلورو دېوالونو بندیوانې نه شي، څکه تېرې تجربې دا په ګوته کوي، هغه کسان چې له اوسني دولت سره په مخالفت کې واقع دي، ټول یې ښځې ته د دویم جنس په سترګه کتلي او په ټولنیز او سیاسي ډګر کې د دوی د کار او فعالیت کولو مخالف دي او نه غواړي ښځه په کورنې او ټولنیز چاپېریال کې د یوه مستقل یا خانګړي شخصیت په توګه وپېژندل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورټ نړۍ

د کرېکټ بورډ اداره د دولت ځانګړې پاملرنې ته اړتيا لري

د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي رئيس نسيم الله دانش او ځينې اداري غړو تېره ورځ د افغانستان د اسلامي جمهوريت له دوهم مرستيال سرور دانش سره په کتنه کې د کرېکټ بورډ عمومي رئيس نسيم الله دانش له د ورکړل شوې دندې مبارکي ووېله او دوی له يې د برياليتوبونو غوښتنه وکړه.

انګلينډ خپلې لوبډلې ته نوی مشر وټاکه

انګلينډ د روان پو ورځني نړيوال جام سيالیو لپاره د لوبډلې پخوانی لوبډل مشر الیسټر کک لرې او پر ځای يې ...

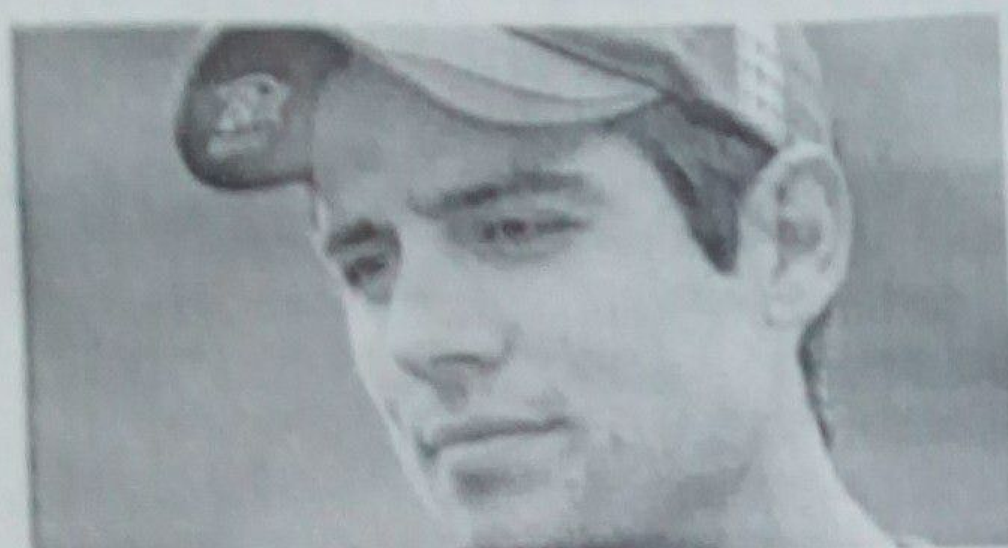

د پاکستان مشهور لوبغاړی شاهد اپريدی کرېکټ پرېږدي

ريال ماډرېډ د شخصي لوبډلو نړيوال جام وګاټه

نړيوال جام يې وګاټه. ريال ماډرېډ دغه لوبه د راموس او ګرت بېل دوه ګولونو په مرسته وګټله خو دغې لوبه کې د دې لوبډلې پياړندل شوی ستوری کريستيانو رونالډو په ګول وهلو بريالی نشو. دغه لوبه کې له پيله د ريال ماډرېډ بريا ښکاريدله او دغه لوبډلې په اسانۍ سره ...

سويلي افريقا د ويسټ انډيز لوبډلې ته په ستر توپير ماتې ورکړه

استراليا بيا هم هندي لوبډلې ته ماتې ورکړه

د لېندۍ په لومړۍ ورځ، د استراليا او هندوستان لوبډلو تر منځ دوهمه ټېسټ لوبه پای ته ورسېده په دې لوبه کې استراليايي لوبډلې د هندوستان لوبډلې ته په ۴ ويکټو ماتې ورکړه. دغې لوبې پخه هندي لوبډل مشر کوهلي وه او د توپ وهنې پرېکړه يې کړې وه. هندوستان خپل لومړی وار توپ وهنه کې ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۴۰۸ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره د وېجی ۱۴۴ او رحانې ۸۱ منډې د ياداوولو وړ دي. د استراليا لپاره هزلووډ ۵، ليون ۲، مارش او واټسن يوه يوه ويکټ واخيستې. استراليايي لوبډلې دغه لوبه کې سمېت ۱۴۴، جانسن ۸۸ او سټارک ۵۲ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره شرما ۲، يادف ۲، اشوين او ارون دوې دوې ويکټې واخيستې. هندوستان په دوهم وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۲۴ منډې جوړې کړې. دغه هدف پاکلو کې د دون ۸۱ او پوجارا ۴۳ منډې ډېرې مرسته وکړه. دوهم وار توپ اچونه کې د استراليا لپاره جانسن ۴ او هزلووډ، سټارک او ليون دوه دوه ويکټې واخيستې.

کرېکټ بورډ په کاري برخه کې د نويو پرمختګونو زيری ورکوي

د افغانستان د کرېکټ بورډ اداري د غونډو په تالار کې د کرېکټ بورډ د کارکوونکو د اداري په غونډه کې نسيم الله دانش د کرېکټ بورډ کارکوونکو ته د نويو پرمختګونو او لاسته راوړنو زيری ورکړ او د هرې ځانګې له مسوول څخه يې د ۲۰۱۵ زېږديز کال لپاره د ښې کاري پلان غوښتنه هم وکړه.

کينيا د ماتې خوړلو لړۍ ته ادامه ورکړه

د کابل د کرېکټ اتلولۍ د ټايمنيو لوبډلې وګټله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

د چین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده

داقتصادي پرمختګونو نړیوال ښدارتون په دې وروستیو کې دچین په جمهوریت کې پرانیستل شو په دغه ښدارتون کې دنړۍ د بېلابېلو هیوادونو استازو ګډون درلود، چې دافغانستان داقتصادي پرمختګونو دښدارتون رئیس هم دغه ښدارتون ته ور بلل شوی و په دې اړه هیواد ورځپاڼې دسوداګرۍ اوصنایعو چارو وزارت داقتصادي پرمختګونو دنړیوال ښدارتون له رئیس الحاج محمد امین تره خیل سره مرکه کړې، چې درنو لوستونکو ته وړاندې کیږي

پوښتنه دچینا ایروشیا سوداګریز ښدارتون دیرانستلو بېر څنګه و؟

ځواب دچین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده. دغه نړیوال ښدارتون هرکال دسوداګرۍ د پراختیا ، ودې اوپانګونې اودچین هیواد دسوداګریزو اړیکو دغښتلي کولو په موخه دچین جمهوریت دارو مچي په ښار کې جوړیږي دغه ښدارتون د ۲۰۱۴ زیږدیز کال دسپتمبر په لومړۍ په داسې حال کې پرانیستل شو، چې دنړۍ دبېلابېلو هیوادونو رسمي دیپلوماټانو، دچین دسوداګرۍ چارو وزارت مرستیال، دچینا دسوداګریز ښدارتون سکرتر جنرال، دسنکیانګ ولایت والي اوهمدارنګه په چین کې دافغانستان استوګن سفیر ښاغلي فراهي هم شتون درلود

دښدارتون دیرانستلو غونډه دچین جمهوریت دملي سرود په غږولو سره پیل شوه په جوړوشویو مراسمو کې دچین دسوداګرۍ وزارت مرستیال، دسنکیانګ والي اودچینا ایروشیا ښدارتون سکرتر جنرال هراړخیزې خبرې وکړې اودسوداګرۍ، داړیکو په ټینګولو، اقتصادي همکاریو، پانګونې او دچین دصادراتو او وارداتو دپراخوالي په اړه یې ټینګار وکړ او ګډون کوونکو استازوته یې ډاډ ورکړ، چې دچین هیواد به دسوداګرۍ دغښتلي کولو په تړاو له نورو هیوادونو سره له هر راز هلوځلو څخه ډډه ونه کړي اوبه دې لاره کې به سوداګروته آسانتیاوې برابرې کړي

وروسته له دې ګډون کوونکو استازو اومیلمنو له ښدارتون څخه لیدنه وکړه اوجوړ شوی هال دافغانستان دسفیر فراهي له خوا په رسمي توګه پرانستل شو. په دې سوداګریز هال کې ګډون کوونکو استازوته دافغانستان دتولیداتو د کیفیت ، دتولید سیمه او بهرنیو هیوادونو ته دګډلي کچې دصادرولو بهیر وړاندې شو او همدارنګه دقوانینو، د سوداګرۍ د مقرراتو، پانګونې ، آسانتیاوو اوسوداګریزې پانګونې په اړه پوښتنو ته ځوابونه وویل شول

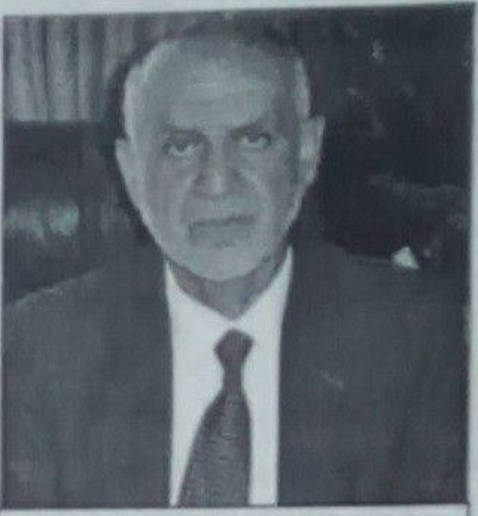

ښاغلی الحاج محمد امین تره خیل

پوښتنه په دغه نړیوال ښدارتون کې دافغاني سوداګرو ونډه څنګه وه؟

ځواب کومې سوداګریزې غرفې چې په اړوند هال کې دافغانستان له لورې پرانیستل شوې وې له کیفیت څخه ډکې غرفې دګډون کوونکو سوداګرو لپاره چمتو شوې وې. په دغه نړیوال ښدارتون کې ۹۰ سلنه سوداګریز توکي چې ښداري ته وړاندې شوي وو وپلورل شول او ښدارتون لاسته راوړونکي وبلل شو او ددې په نرخ کې دهیواد دسوداګرو اودچین اولورو هیوادونو دکمپنیو ترمنځ دسوداګریزو توکو دتبادلې په تړاو تفاهم لیک وشو اوګډون کوونکو هیوادونو دسوداګریزو اړیکو پرسرټینګار وکړ.

ده وویل دچین داقتصادي رفورم دتولنې مرستیال فن جنګ خبرې وکړې اودچینا ایروشیا داقتصادي پرمختګ لپاره یې ټینګار وکړ او دنورو همکاریو زمینه یې هم وکړه

دسکرټریت دبورد رئیس ژینګ چوغونګ ، دچین ایروشیا اودنورو هیوادونو استازو په خپل وار سره خبرې وکړې

پوښتنه دورېښمو لارې دبیا پرانستلو په تړاو څه وشول؟

ځواب دورېښمو داقتصادي کمربند دغونډې په اړه اویه چین کې دګډون کوونکو هیوادونو دسفیرانو اودیپلوماټانو په ګډون دورېښمو داقتصادي پرمختګ لپاره ، چې دسویلي آسیا او دمنځنۍ آسیا هیوادونه دلویدیځو هیوادونو سره نښلوي دغه پروژه دتاریخ دپره ګټوره پروژه ارزول شوې ده

داقتصادي پرمختګونو دښدارتون رئیس دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې وویل: دچین جمهوریت دقوانینو اومقرراتو پربنسټ دچین دسنګیانګ ولایت دشرکتونو اتحادیه ، دودې ، ساختمان، دپراختیایي کمربند اوداقتصادي پرمختګ دلله په چین کې لري او د ۲۰۰۰ کمپنیو په شمیر په کې تضمین شوې دي اوټولې اقتصادي موعګالې لکه ساینس،پوهنه ، فرهنګ ، روغتیا ، سپورټ اودمالي چارو مشرې کوي دغه اتحادیه ارزښتمن تاریخي رول داقتصادي پرمختیاپه برخه کې لري اودکرنې ،صنعت، ترانسپورټ،سوداګرۍ ، مراسلاتو اوملي اقتصادي ودې ملاتړ یې هم کړی دی او دچین داقتصاد دپراختیا لامل هم شوې دی او دهمدغو چارو په پایله کې چین دنړۍ دیوستر ځواک په توګه بدل شوی دی

پوښتنه افغاني لورې دچین دکمپنیو له اتحادیې سره دسوداګرۍ دپراختیا لپاره څه وکړل؟

ځواب دافغاني لورې استازې دسنکیانګ ولایت دکمپنیو له اتحادیې سره په اړیکه کې شول اودتجربو ، دطبیعي سرچینو دمطالعاتو اوله هغو څخه ګټه اخیستنه، دسوداګرۍ وده اوپراختیا او په ټولو سوداګریزو برخوکې دټولنیزې سوکالۍ څخه دګټې پورته کولو لپاره یوټیم یابوه اداره دسوداګرۍ وزارت په چوکاټ کې دکاریوهو او متخصصو کسانو اوتجربه لرونکو په شتون جوړه کړې او داقتصادي کمربند دکمپنیو داتحادیې دمطالعاتو په اړه له چین سره اړیکې نیول شوې دي، چې دغه بهیر به د هیواد په اقتصادي پرمختګ کې دپاملرنې وړ پایلې له ځان سره ولري او موږ به وشوکولای خپل دردېدلي ولس ته دخدمت جوګه شو دچین جمهوریت دسنکیانګ ولایت سوداګریز مارکیټ دافغاني سوداګرو لپاره پراختیا موندلې ده اود اقتصادي راکړې ورکړې به بازارتو دشوی او دافغانستان دصادراتو کچه هرکال لوړه شوې ده

هیواد_نوري

((کرنې ته دې پراختیا او پاملرنه...

چې دغه وزارت د هغو په رڼا کې د کرنیزو پروګرامونو او پروژو په پرمخ بیولو کې استفاده وکړي د کرنې او اوبو لګولو وزارت سرپرست وویل افغانستان یو کرنیز هیواد دی چې په سلوکې نږدې ۸۰ وګړي یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي او د مالي امکاناتو د رامنځته کېدو او د کرنې د بنسټونو د جوړولو په صورت کې به دغه وزارت وکولای شي د دولت زیاته بودجه تمویله کړي په دغه کنفرانس کې یو شمیر ماهرانو د هیواد د کرنې حالت او له ستونزو څخه د وتلو لارې چارې په خپلو پیشنهادونو کې وړاندې کړې باختر

په نړیوالو بازارونوکې د تېلو بیه بیا....

زیات کمښت تجربه کړې وه؛ په دې وروستیو کې لږ څه لوړه شوه خو د رواني اوونۍ د معاملو په پیل کې بو خل بیا راټیټه شوه په منځنۍ ختیځ کې د تېلو یوشمېر تولیدونکو یکشنبې په ورځ په ابوظبي ښار کې د کنفرانس په ترڅ کې د یو د لوړتیا په مقصد د تولید له هر راز کمښت سره مخالفت وکړ د سعودي عربستان د تېلو وزیر علي النعیمي وویل که چېرې د (اوپک) غیر غړي هیوادونه وغواړي تولید کم کړي، موږ یې هرکلی کوو خو عربستان به دخپل دتېلو تولیدکم نه کړي. د عربي متحدو اماراتو د تېلو وزیر سهیل المزروعي هم څرګنده کړه چې اوپک یا د تېلو تولیدوونکي ستر شل هیوادونه به د تېلو د بازار د پیاوړتیا لپاره هېڅ اقدام ونه کړي.اوپک د نړۍ د تېلو دریمه برخه تولیدوي

پاکستان ۵۰۰ افراطیان ...

د دغه برغل مسوولیت د تحریک طالبان پاکستان ډلې پرغاړه واخیست او ویې ویل چې په دې سره یې پر قبایلي سیمو د پاکستان د پوځ د عملیاتو غچ واخیست. د پاکستان پوځ د ۲۰۱۴م کال له دوبي راهیسې له افغانستان سره په سرحدي قبایلي سیمو کې د وسله والو طالبانو او القاعدې پرضد عملیات پیل کړې دي . د دغه هیواد د پوځ د معلوماتو له مخې په دغو عملیاتو کې تر اوسه پورې ۱۷۰۰ یاغیان وژل شوي دي. خو دیر کسان پر دغو عملیاتو نیوکې کوي او وایي ،چې کسې دا عملیات د ترهګرۍ او اورپکې پرضد نه بلکې د پاکستان د سیاسي مخالفینو پرضد دي ،چې له پنجابه ازادي غواړي

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو...

باکوبسون دغه جمله چې فقید وزیر، پیټر شروک په هغه وخت کې کړې وه، استعاري معنی لري هغه په دې اړه اشاره هم کړې وه چې په هغه وخت کې د لویدیځو هیوادونو په سرکونو کې رامنځ ته شوي وي، لکه په واشنګټن، نیویارک او یا وروسته په لندن او مادرید کې او اوس هم په دې ورځو کې د لویدیځې نړۍ په دیرو ښارونو کې سرې وینې د هغه له دې جملې څخه هدف دا ؤ چې زموږ د ګروډ سولې او امنیت څخه هغو ځایونو کې دفاع نه کیږي، چیرته چې دغه حملې سره رسوي نه کیږي. لکه هغه چې دغه حملې طرحه او پلان کیږي دا دلیل ؤ چې موږ افغانستان ته تللو او ۱۳ کاله دلته پاتې شوو په همدې وجه موږ له افغانانو سره مرسته کوو موږ ګټې کړه لرو چې بیا د افغانستان په خاوره کې یو تروریستي رژیم رامنځ ته نه شي.

دویچه ویله ښاغلي باکوبسون تاسې د آلمان د پوځ د یو منصبدار او اوس د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه له څه ډول یو احساس او انګیرلې سره له دې هیواد سره مخه به کوئ؟

باکوبسون زه لا تراوسه له دې هیواد سره مینه به نه کوم زه به د «پرېکړن ملاتړ» ماموریت په چوکاټ کې شپږ میاشتې نور هم په دې دنده کې پاتې شم او د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه به له دغه ماموریت سره ملتیا ولرم زه له دې مخکې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې هم دلته وم زه د زړه له کومې او خوښۍ سره بېرته افغانستان ته راغلم، څکه د دې هیواد خلک پر ما ګران دي او د دوی لپاره د سولې پېرزوینه لرم زه هیله من یم چې دا هیواد وروسته له ۳۰ کلونو جګړې څخه بالاخره وتوانیږي چې د روزګار تګ لوری، ټاکل کړي، تفاوت نه د پای ټکی کیږدي او دولتي عادي ژوند نه بیرته ستون شي،زما لپاره دا یو ډیر ښه او ښایسته پاداش دی چې د هغو ماشومانو چې ښوونځیو ته ځي او د دې هیواد راتلونکي دي، ستر ګو نه ګورم زه د زړه له کومې افغانستان کې یم او د دې هیواد دخلکو تر څنګ ولاړ یم او غواړم د زړه له کومې له هغوی سره مرسته وکړم کله چې تیر ځل بیرته خپل هیواد ته ستون شوم، نو د افغانستان یوه کوچنۍ خاطره مې له ځان سره یوړه او دا ځل د راتلونکي کال د جون په میاشت کې به هم دغسې یوه خاطره له ځان سره وړم

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي...

هیوادونو مرستې دلته په خیر لوټې اوهغه له خپلو شخصي ګټو بېکار کړې اویا دهغو دلګولو په برخه کې دلته حکومت په خیر له ناغېړیو اوفسادونو څخه کاروا خلي اوافغاني چارواکي له څینو بهرنیواو کورنیوشرکتونو، کمپنیو، انجوګانو، قراردادیانو اوپکه دارانوسره دناوړو جوړښتونو او معاملو له مخې دمرستندویو هیوادونومرستې لوټ تالان کړې اویه خپلو جیبونوکې یې واچوې او خاونده یې ورسوي. دافغانستان جمهور رئیس په تیرو دیارلسو کلونوکې په افغانستان کې ددغه ډول زیاتو فسادونو دشتون په اړه دلته اوناتو دغونډو په درخه والو هیوادونو دخپنواستازودځرګندونوپه غبرګون کې په کلکه دادمنه وکړه چې له دې وروسته به دغاصبانو ، زورواکانو، فاسقانو اوفاسدانو په ګډون هېڅ سپین سترګي، سرزورې اوخپلسرې زورواکي اولوټمارانو دا اجازه ورنه کړي چې له افغانستان سره دمرستندویو هیوادونو دمرستولوټولو ته زړه به کړي اویه خپلو شخصي جیبونوکې یې واچوې اوکه نه نو دکابل بانک دلوټمارانو، فاسدانو اوفاسقانو په څیر له برخلیک سره به مخ رسوا اوبرېنډ شي اویرخپلو جزاګانو به ورسیږي په تیرودیارلسو کلونوکې په هیواد کې داسې زیاتوفسادونو ته په پام سره دادیادولې وړده چې غاصبانو په تیرودیارلسو کلونوکې له دووملیونو جریبو څخه زیات دولتي اوشخصي ملکیتونه غصب کړي دي، لوټمارانو دکابل بانک نهه سوه ملیونه امریکایي ډالره اختلاس اوغلا کړي دي، دزراوزور خاوندانو اوزور واکانو دیولیم ملیاردو افغانیو برابر دولتي بریښنا غلا کړې ده اوهم یې ترڅنګ دمرستندویو هیوادونو نږدې اته ملیارده امریکایي ډالره مرسته هم بې ځایه لګولې ده چې له بښنه یې توکیو سره دمبارزې له پاره شوې وه اوهم دهیواد په دولتي اداروکې داصلاحاتو دراوستلو اودملکي خدمتونو دسرله رسولو په برخه کې دنړۍ دمرستندویو هیوادونو اووه نیم ملیارده امریکایي ډالره په سمه اومعقوله اوشفافه توګه نه دي لګیدلي اوهم ترڅنګ یې له افغانستان سره نړیوالومرستندویو هیوادونو اوملیاردونو امریکایي ډالرو پورې دامریکا پراختیایي او بشري مرستې په شفافه توګه نه دي لګیدلي ، همدالامل دی چې له ډیره بده مرغه ښتلي یانې یې هم له دې زیانمنولي اودغه ډول زیاتره مرستې دوخت دفاسدانو اوفاسقانو په جیبونوکې لوېدلي دي، دڅلې دڅکې ماڼی اوآسمان څکې برجونه ، یې پلانه ښارګوټي اوداسې نورې استهلاکي پېروانې یې پرې جوړې کړې دي اوبیایې په پردیسي پېرې بانکه اچونه کړې ده افغان لوی دولت باید زیاته هڅه اوهاندوکړي چې له دې وروسته په هېواد کې د اداري فسادونو پرضد دمبارزې په برخوکې په دغه ډول غونډیو کې له نړیوالو سره خپلو شویو ژمنو ته دعمل جامه ورواغوندي اوپرمټ دي له هیواده دفاسدانو، فاسقانو اوغاصبانو تاریخي ټول کړي اوپرځای دي په پوره شفافیت او صداقت سره دهیواد داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دنړۍ دمرستندویو هیوادونو ددغه ډول پوځي اوانکشافي مرستو له کارولو اولګولو څخه کار واخلي اوپرمټ یې په هیواد کې دروانو امنیتي او اقتصادي ناخوالو اوناندودونه دپای ټکی کیږدي اوپه دې توګه دې دفساد دونو جرړې ییخي وچې کړي او دنړیوالې ټولنې باور دې ورخپل کړي، نو هغه به نړیواله ټولنه نوره هم وهڅوله شي اودافغانستان دخلکو دژوندانه په امنیتي ، اقتصادي ، فرهنګي اونورو ډګرونوکې په خپلو مرستوته دوام ورکړي اوپرمټ به یې افغانستان له هره پلوه پرخپلو پښو ودروي

د مصطفی عمرزي په هاند او ((هڅود پور خرد))...

هرڅوک پرې پوهیږي څو د مقالې پیام دادې چې هر څوک دا مقوله په ځان باید عملي کړي لکه د مخه چې وویل شول دغه کتاب چې په بېلا بېلو اسلامي ، سیاسي ، اقتصادي او ادبي موضوعاتو د شپیتو مقالو ترکیب دی هره مقاله یې دخانګړې بیان او پیغام درلودونکې ده چې د متن د اهمیت له پلوه ان څینې داسې مقالې هم پکې شته چې د بنې اسرا ئیلوقصه یې را یادولې او په ښاغلي ناصر پوریران یې نیوکه او ایراد کړې دي ، نوموړې په خپلو ټولو لیکنو او مقالو کې داسې لیکنه نلري چې د خپلو تر سنځ د ژبنیو مذهبي لساني او ورته نورو تعصباتو خرک تري ولګیږي دغه کتاب په ۲۸۲ مخونو کې په ښکلي صحافت د ښکلا په خپرندویه موسسه کې د زرو ټوکو په تیراژ چاپ شوې دي

یعقوب امین

قلون تدارکات علیه ومتحد المالها وبرای تمام داوطلبان واجد شرایط طوریکه در شرطنامه تعریف شده است راه اندازی خواهد شد

یک مجموعه مکمل شرطنامه به لسان دری توسط داوطلبان علاقمند ذریعه یک درخواست تحریری بعد از پرداخت یک مبلغ غیر قابل باز پرداخت 500 افغانی نقدا خواهد بود شرطنامه ها در روز داوطلبی که تاریخ وزمان ان مشخص می باشد درحضورداشت نماینده گان داوطلبان وهیات موظف گشوده خواهد شد افرهای دیررسیده رد خواهد شد

اخذ رهنمای ها سافلات وسالکین تعمیر ها که خواهش قرارداد انرا داشته باشند از نشر اعلان الی بیست ویک روز کاری جهت اخذ شرطنامه به مدیریت تدارکات معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی واقع ده بوری عقب انستیتوت ملی موسیقی مراجعه نمایند تضمین افر در مجلس افرګشائی اخذ میګردد 5688

اعلان داوطلبی وزارت اطلاعات وفرهنگ

به نسبت کمبود بودجه خریداری مقدار 257,726 لیتر تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول مورد ضرورت وسایط ، بخاریهای مرکز و موسسات مربوطه، مرکزګرمی تعمیر وزارت و ریاست آرشیف ملی بابت سال 1394 به شرح ذیل تعدیل صورت ګرفت

شماره	ماده	موجود	تعدیل شده
تعدیل شماره 1			
1	ماده 1.1 دستورالعمل برای داوطلبان	خریداری مقدار 257,726 تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول.	خریداری مقدار 120,000 لیتر تیل دیزل ومقدار 76,968 لیتر تیل پطرول
2	ماده 21.7 دستورالعمل برای داوطلبان	تضمین آفر مبلغ 1,120,000 یک ملیون و یکصدوبیست هزار افغانی	تضمین آفر مبلغ 680,000 شش صد هشتاد هزار افغانی
3	شرایط ارزیابی بعدی (بند2 مادهٔ 38 دستورالعمل برای داوطلبان)	(الف) توانایی مالی داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانګر سرمایه نقدی به ارزش (6,000,000) شش ملیون افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده ګی خویش را به ارزش (44,000,000) چهل و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(24,000,000) بیست و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید	الف) توانایی مالی داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانګر سرمایه نقدی به ارزش (2740000) دو ملیونو هفت صدو چهل هزار افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده ګی خویش را به ارزش (21,000,000) بیست یک ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(11,000,000) یازده ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید

داوطلبان واجد شرایط تعدیل شماره 1 مکمل را از ادرس که قبلا نشر شده بود بدست آورده میتوانند

افغان اعلانات

ایرول ګمرک میدان هوایی کابل نمبر 61565872225 به اسم شرکت ARAO مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

اداره مرکزی احصائیه تعداد 54 قلم فرنیچر باب وسایر تجهیزات دفتری مورد ضرورت خویش درسال 1394 قرارداد مینماید اشخاص اعم از دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را ازنشر اعلان الی بیست ویک روز کاری بریاست مالی واداری واقع جاده مسعود بزرګ جوار هوتل اریانا محتمل ارګانهای محلی بسپارند شرطنامه ولست مشخصات تسلیم داده میشود قیمت شرطنامه مبلغ 500 افغانی میباشد 5637

◆ ◆ ◆ ◆

اطلاعیه
وزارت احیآ و انکشاف دهات(MRRD)
برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي
(AREDP)

برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي (AREDP) وزارت احیاء و انکشاف دهات یک مقدار وجوه مالي را از بانک جهاني غرض تطبیق پروژه هاي خویش بدست آورده و مصمم است تا یک قسمت از وجوه مالي بانک جهاني را غرض:

1 تهیه و خریداری 16,224 شانزده هزار و دو صد و بیست و چهار لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات،

2 تهیه و خریداری 10,946 ده هزار و نو صد و چهل و شش لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي بلخ،

3 تهیه و خریداری 24,960 بیست و چهار هزار و نو صد و شصت لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي ننګرهار،

4 تهیه و خریداری 9,840 نو هزار و هشت صد و چهل لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي پروان.

با در نظر داشت روش تدارکاتي داوطلبی باز داخلی (National Open Tendering) عقد قرارداد و به مصرف برساند. ازینرو اسناد داوطلبی پروژه مذکور (Bidding Document) را در چهار بخش ترتیب نموده و ذریعه این اعلان به آګاهي تمام شرکت ها و موسسات خصوصی که در این راستا فعالیت داشته باشند میرساند تا براي اشتراک در داوطلبي اسناد مکمل آن را ازین اداره بدست بیاورند.

آخرین روز تسلیمي و آفرګشایي اسناد داوطلبي براي تهیه و خریداري تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات، بلخ، ننګرهار و پروان برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي (AREDP) بتاریخ 01 فبروری سال 2015 که مطابق به 12 دلو سال 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر و جلسه قبل از آفرګشایي 21 جنوری 2015 مطابق به 01 دلو 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر تعین ګردیده

آفرګشایي اسناد داوطلبي و جلسه قبل از آفرګشایي در تالار جلسه دفتر مرکزي برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي، وزارت احیاء و انکشاف دهات واقع سرک دارالامان، سرک تیلا باغ کابل افغانستان در اوقات فوق الذکر تعین ګردیده است

براي بدست آوردن معلومات بیشتر و اسناد مکمل داوطلبي میتوانید به آدرس ذیل مراجعه نماید و نیز اسناد مکمل داوطلبي را از ویب سایت وزارت احیاء و انکشاف دهات (www.mrrd.gov.af) و ویب سایت خدمات بازسازي و انکشافي افغانستان (www.ards.gov.af) بدست آورید

آدرس کابل

دیپارتمنت تهیه و تدارکات
برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي وزارت احیا و انکشاف دهات
ایمیل qais.aqaee@mrrd.gov.af

◆ ◆ ◆ ◆

قباله شرعی نمبر 2758/ 239 مورخ 1394/1/5 یک دربند حویلی واقع ده بوری سرای غزنی به اسم میرسیف الدین ولد میر صدر الدین مفقود ګردیده اعتبارساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

پارکینګ وسایط شهری واقع پل ارتل سمت شرق پارک جدید تفریحی ساحه ناحیه سوم به اجاره داده میشود

متشبثین خصوصی واشخاص انفرادی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را بریاست عواید شاروالی کابل سپرده وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری مراجعه نمایند شرطنامه را ملاحظه کرده تضمین اخذ میګردد 5693

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت نمبر OA-11620151 به اسم ابراهیم ولد محمد اکبر مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست معارف شهرکابل غرض تدریس شاګردان مکتب ابتدائیه دیوان بیګی به یک دربند حویلی که حداقل 21 اطاق ویا بیشتر از ان داشته باشد ضرورت دارد

اشخاصی که ساحه دیوان بیګی هیچو تعمیر داشته باشند وطور کرایه بدهند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست معارف شهرکابل واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه نمایند 5691

◆ ◆ ◆ ◆

یک جلد پاسپورت کمپیوتری نمبر 00843154 به اسم محمد اغا زمان خیل ولد محمد نادر مفقودګردیده از اعتبار ساقط است

◆ ◆ ◆ ◆

صبری لمند یکصرانه سوزوکی 6428 شخصی خوست را خواهان تبدیلی رنګ لولادی به رنګ نقرئی ګردیده

اشخاص وموسساتی که با موتر مذکور معامله داشته باشند از نشر اعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک خوست اطلاع دهند

◆ ◆ ◆ ◆

ریاست صحت عامه ولایت لوګر میخواهد یک دربند حویلی رهایشی عبدالحبیب ولد محمد پور را ملحقه مبلغ 50000 افغانی برای مدت یک سال قرارداد مینماید اشخاصی که دارای چنین حویلی داشته باشند ویکرایه کمتر بدهند درخواستهای خویش را به مدیریت خدمات ریاست صحت عامه ولایت لوګر بسپارند شرطنامه را ملاحظه وتضمین اخذ میګردد وخود شان ازنشر اعلان ( ) روز غرض افرګشائی حاضر ګردند 567

◆ ◆ ◆ ◆

موضوع تدارک یک دربند حویلی دارای 25 الی 30 اطاق در مربوطات ناحیه سوم شهر کابل معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی وزارت معارف یک دربند حویلی که دارای اقلا 30 اطاق باشد درمربوطات ناحیه سوم شهرکابل برای مدت یکسال مالی طور کرایه جهت رهایش شاګردان لیلیه نسوان خویش طور قرارداد لازم است پروسه داوطلبی از طریق داوطلبی باز ملی طبق

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د مرغومي ۳ مه د ۱۴۳۶ ق د ربیع الاول لومړۍ. د 24/12/2014

په پروان کې د اوبو لګولو کانال بیا فعالیږي

[illegible]

د افغانۍ، پیر او پلور

پرون له غرمې مخکې د کابل په شهزاده سرای کې افغانۍ د بهرنیو اسعارو په وړاندې په دې ډول معامله شوه:

یو امریکایي ډالر پیرودل په 58/00 افغانیو پلورل په 58/10 افغانیو
یو انګلیسي پونډ پیرودل په 90/00 افغانیو پلورل په 90/10 افغانیو
یو یورو پیرودل په 71/10 افغانیو پلورل په 71/20 افغانیو
یو سعودي ریال پیرودل په 15/45 پلورل 15/50 افغانیو
د اماراتو یو درهم پیرودل په 15/85 افغانیو پلورل په 15/90 افغانیو
زر پاکستاني کلدارې پیرودل په 575 افغانیو پلورل په 576 افغانیو
زر هندي کلدارې پیرودل په 935 افغانیو پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پیرودل په 16/60 افغانیو پلورل په 16/70 افغانیو

روی تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پلچرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد

در جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی که دیروز به ریاست معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در باره تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان در پل چرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد. روز سه شنبه 2 جدی 1393 جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی تحت ریاست قانونپوه سرور

دانش معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در مورد تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پل چرخی و هم چنین توقیف خانه بگرام که از سوی آمریکایی ها به حکومت افغانستان واگذار شده است بحث صورت گرفت و در هردو مورد فیصله های مشخص به عمل آمد. در این نشست معاون دوم رییس جمهور در مورد این بخش از زندانیان پل چرخی که مرتکب جرایم امنیتی شده اند اظهار داشت بخشی از زندانیان که هم اکنون در زندان پل چرخی وجود دارند باید هر چه عاجل در مورد آن ها رسیدگی لازم صورت گرفته و به قضایا خاتمه داده شود. وی افزود مهم ترین بخش از این افراد کسانی هستند که مشمول فرمان عفو شماره 62 رییس جمهور سابق شده اند ولی نهادهای امنیتی و هم چنین څارنوالی ملاحظات جدی در مورد آن ها دارند که باید این ملاحظات در مورد آن ها مد نظر قرار گیرد. پس از بحث و بررسی های همه جانبه و اظهارات اعضای جلسه فیصله به عمل آمد که در این مورد ملاحظات څارنوالی و نیز ملاحظات نهادهای امنیتی در باره هر فرد از کسانی که در چنین حالتی قرار دارند، مستند گردیده و دو باره به ریاست جمهوری ارایه گردد. هم چنین فیصله شد که به روند رسیدگی در مورد افراد دیگری که مرتکب جرایم امنیتی شده اند نیز که هم اکنون دوسیه آنها در محاکم ابتداییه و استیناف تحت دوران قرار دارند، سرعت بخشیده شود. هم چنین در جلسه فیصله به عمل آمد کسانی که تمام مراحل قضایی آن ها طی شده و محاکم ثلاثه نیز در مورد آن ها حکم کرده و مدت محکومیت شان را نیز سپری کرده اند، مطابق قانون از حبس رها شوند. در این جلسه در مورد توقیف خانه بگرام که به تازگی از سوی آمریکایی ها اداره آن به حکومت افغانستان سپرده شده است نیز پس از بحث های همه جانبه فیصله به عمل آمد تا این توقیف خانه هم چنان به فعالیت خود ادامه داده و در اختیار وزارت دفاع ملی باشد و بلاک خاص پل چرخی که تا کنون در اختیار وزارت دفاع ملی بوده است مطابق قانون به وزارت داخله سپرده شود. هم چنین فیصله شد تا در مورد تعامل میان نهادهای امنیتی در مورد روند کاری توقیف خانه بگرام میان وزارت دفاع و وزارت داخله یک پروتوکل رسمی جهت قانونمند شدن اداره این توقیف خانه صورت گیرد. بر اساس یک خبر دیگر، به منظور بررسی وضعیت حقوقی مرکز ملی آموزش های حقوقی، امروز جلسه به ریاست قانونپوه سرور دانش معاون دوم رییس جمهور و با شرکت مسوولان ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت عدلیه، انجمن مستقل وکلای مدافع، نماینده آن مرکز و سایر ادارات برگزار شد. معاون رییس جمهور گفت: هدف از بررسی وضعیت حقوقی این مرکز، بهبود امور قضایی، توسعه فعالیت این مرکز برای آموزش حقوقی به قضات، څارنوالان و وکلای مدافع می باشد که ایجاب می کند در جهت توحید آموزش های لازم حقوقی و مسلکی، تدابیر لازم روی دست گرفته شود. اعضای جلسه نظریات خویش را در مورد وضعیت حقوقی مرکز یاد شده، توحید برنامهٔ سلاژ و مدیریت مرکز ملی آموزش های حقوقی ابراز داشته و فیصله شد تا جلسه برای بحث و بررسی بیشتر با حضور نمایندگان ادارات ذیربط تحت ریاست سرپرست ستره محکمه برگزار شده و نتایج آن به معاون دوم رییس جمهور گزارش داده شود.

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

ایا پاکستان به د طالبانو پرضد راپورته شي؟

انګلستان چاپ، ابزرور Observer ورځپاڼې: «ایا پاکستان به وکولای شي چې د پېښور له پېښې وروسته د طالبانو پر ضد راپورته شي؟» تر سرلیک لاندې یو مطلب خپور کړی او په یوه برخه کې یې د دیني عالمانو پرضد چې وسله والو له خوا د خلکو په وژلو پېرزو ولسي لي سترګي پټې کړي او چوپه خوله دي، رڼایې. که څه هم چې په پاکستان کې د دیني عالمانو پر ضد اعتراضونه سابقه نه لري، خو دا به ولیدل شي چې د پاکستان دولت څومره لیوال دی چې د خلکو دا قهر او غوسه په یوه بدلون یا عمل بدله کړي. ابزرور زیاتوي، د فیس بوک په یوې پاڼه کې چې د پنجاب ایالت یوه پولیس رحیم یارخان له یې لسیت کېږي، په ټکو او جملو کې یې د طالبانو ملاتړي په ډېرو بدو الفاظو یاد کړي دي. په اسلام اباد کې اعتراض کوونکي، د لعل مسجد مخې ته راټول شول او دا هغه ځای دی چې د پاکستان پوځ او ملایانو په کې په ۲۰۰۷ م کال کې په دغه جومات کې د ګڼو ډېره شویو طالبانو په وینو ډېر خاپونه ولرل او په جومات یې خوارۍ ترینه لږ سره کې. اعتراض کوونکو غوښتل چې د مسجد امام مولانا عبدالعزیز باید په پېښور کې په یوه ښوونځي کې د طالبانو له خوا ډله ییزه وژنه وغندي.

ورځپاڼه لیکي، څو اوونۍ وړاندې په پاکستان کې د دغه حالت تصورهم نه کېده، خو د پېښور په یوه ښوونځي کې له ډله ییزې وژنې وروسته دا حالت رامنځ ته شوی دی.

ابزرور ورځپاڼې لیکي، په پاکستان د غم فضا خپره ده. د چهارشنبې په ورځ د پېښوره پېښې په اړه د لویو عالمانو د راټیسوه ګیلو له امله لوریتنخاوونه هم راپورته شول او د قهر یوه داسې فضا راسخ له شوې چې په ۲۰۰۷ میلادي کال کې د پخواني صدراعظمي بې نظیربوټو له ترور وروسته هم خلک په دې اندازه په قهر او انزجار کې نه وو. ورځپاڼه زیاتوي، د لورو دیني عالمانو او ملایانو په ډله کې د لعل مسجد د امام مولانا عبدالعزیز پرضد هم خلکو شعارونه ورکول او خلک نور د دې زغم نه لري چې دا ډول دیني عالمان د طالبانو او پسټ پالو ډلو د وژلو په اړه چپه خوله وي او په ډاګه یې نه غندي.

ابزرور ورځپاڼه د تحلیل په یوه برخه کې لیکي: په داسې یو حالت کې چې دا مهال په پاکستان کې رامنځ ته شوی، پوښتنه پیدا کېږي چې ایا د پسټ پالو وسله والو پرضد به په یوه ګډ عمل توافق وشي؟

ورځپاڼه لیکي، حقیقي او ریښتني ځواب نه دی. په پاکستان کې د دیني عالمانو پرضد نه دوامو اعتراضونو سره سره، د پاکستان دولت نه غواړي د خلکو دا غوسه د یوه بدلون او یا عمل پسر لسوني برابره کړي. فارین افیرز Foreign Affairs خپرونې هم د طالبانو او پسټ پالو پرضد د پاکستان د دولت د نه عمل په اړه یو مضمون خپور کړی او د یوه کوچني خلکت یو عکس یې چاپ کړی چې پوځي خولۍ په سر ده او د پېښور د ښوونځي پېښه وژل شویو کوچنیانو په ویر ژاړي او اوښکي توېوي.

خپرونه لیکي: د پېښور د ښوونځي پېښه د زیاتي حیرانتیا مسئله هم نه ده. د تحریک طالبان پاکستان یوه لبري فیصل شهزاد د ۲۰۱۰ م کال په پسرلي کې د نیویارک ښار ټایمز سکویر کې د بمي چاودني پلان جوړ کړی و. له دې پېښې څخه څو اوونۍ

وروسته تحریک طالبان پاکستان ډلې په لاهور کې د جمعې په لمانځنه کې د احمدي فرقې ۸۶ لمونځ کوونکي قتل عام کړل. خپرونه زیاتوي، د دې او نورو زیاتو لیونتوبو او ګواښونو سره سره، د پاکستان دولت د تحریک طالبان د ډلې د له منځه وړلو لپاره هیڅ نه دي کړي.

له ۲۰۱۴ وروسته امریکا خپل سري عملیات...

په دې وروستیو کې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي. د امریکا د دفاع وزارت ویاند جان کربي ویلي، که چېرې د طالبانو مشرملامحمد عمرهم دوی ته ګواښ پېښ نه کړي، نو دوی یې هدف نه ګرځوي. جان کربي ویلي، طالبان په دوو برخو وېشل شوي، چې، جنګي او غیرجنګي ډلې دي. ده وویل، هغوی چې پرموږ حملې کوي، موږ به یې هم نه پرېږدو، خو هغوی چې جنګ نه کوي، موږ هم ورسره کار نه لرو. تردې مخکې نورو امریکایي چارواکو هم دې ته ورته څرګندونې کړې وې، خو د امریکا ولسمشرباراک اوباما ویلي و چې په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي پوځیان به پرغلو وسله والو طالبانو بریدونو ته دوام ورکړي چې پرافغان امنیتي ځواکونو حملې کوي. په ورته وخت کې بیا په ولسي جرګه کې د دفاع اړینو کمیسیون وایي، امریکا د افغان ولس ګټو ته ژمنه نه ده، دوی وایي امریکا په افغانستان کې هغه اهداف چې غوښتل یې ترلاسه کړي. د دغه کمیسیون رییس عبدالقادر خالقي وایي، امریکا باید ټول هغه وسله وال په لومړیو په نښه کړي چې د افغان حکومت پر وړاندې امنیتي ستونزې جوړه وي. «کله چې د امریکا شخصي ګټې په خطر کې وي نو افغانستان ته زیانې او ویل چې موږ ټولو ته خطر متوجې دي او ویل به یې چې له وسله والو سره باید جګړه وشي. اوس یې چې شخصي ګټې په کې نشته دوی وایي چې خیني طالبان زموږ دښمنان نه دي دا په دې معنی چې دوی اول او اوس هم له افغانانو سره دوه مخې سیاست کوي.» امریکا غواړي چې په افغانستان کې ۱۰۸۰۰ پوځیان پرېږدي، چې افغان امنیتي ځواکونو ته روزنه او مشورې ورکړي. د سیاسي چارو یو شمېرافغان کارپوهان سپارښتنه کوي چې امریکا باید له افغانستان سره د امنیتي او دفاع سند په اساس خپل مسوولیت ادا کړي. دوی وايي، امریکایي چارواکي باید له خپلو ژمنو سره سم افغان ځواکونه وروزي او د دې ځواکونو تجهیزاتو ته هم پام وکړي.

د افغان ځواکونو، تجهیز د روزنې په پرتله...

له لسو ورځو راهیسې د مخالفینو او افغان ځواکونو ترمنځ جګړه روانه ده. موریس یوځیمز د پکتیکا د یحیی خیلو او د پېښور د پوځ پر یوه ښوونځي وروستیو حملو ته په اشارې وایي، چې د ترورېزم د ختمولو لپاره د افغانستان او پاکستان همکاري ډېره مهمه ده: "د ملي وحدت نوی حکومت له ګاونډیو هېوادونو سره د معاملو په بهیر پیل کړی دی، د پکتیکا او پېښور وروستیو خونړیو پېښو ته په کتو افغانستان او پاکستان باید یو د بل په وړاندې د تورونو د لګولو لوبه پای ته ورسوي، دې پېښو ته په کتو باید دواړه هېوادونه مخکې ولاړ شي، زما په ګومان دواړه هېوادونه اوس د پخوا په پرتله یو له بل سره نږدې شوي". د افغان امنیتي ځواکونو د تجهیز زمینې له دې وړاندې امریکایي چارواکو هم کړې او د افغانستان دفاع وزارت د هوایي ځواک کمښت د امنیتي ځواکونو مهمه خلا بللې ده. څېړونکي وایي، که چېرې امریکا او ناټو په دې برخه کې کړې ژمنې ترعملي نه کړي، له ۲۰۱۴ کال وروسته به د افغانستان د سرحدونو بشپړه دفاع افغان ځواکونو ته سخته وي.

یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې کیږي

په نړیوالو بازارونو کې پرون یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې شول. د پښتني بانک د سره زرو د مارکیټ یوه پلورونکي قاهرخان ددغه خبر په تاییدولو سره وویل، اوس د کابل په بازارونو کې یو ګرام مصري سره زر په ۲۳۵۰ افغانیو، کویټي په ۲۲۰۰ افغانیو، سنګاپوري په ۱۶۵۰ افغانیو او یو ګرام په ۲۳۰۰ افغانیو، بحریني په ۲۰۰۰ افغانیو، عربي په ۱۹۰۰ افغانیو، ایراني روسي سره زر په ۱۴۵۰ افغانیو پلورل کېدل.

باختر

د افغان ځواکونو ترمنځ مطلقه...

څخه کار واخلو. خو موږ د هوایي ملاتړ له اړخه ستونزه لرو» له دې وړاندې ولسمشرمحمد اشرف غني او د دفاع وزارت مقاماتو هم د امنیتي ارګانونو ترمنځ د همغږۍ نه موجودیت منلی و. افغان حکومت هم په دې باوري دی چې د افغانستان په امنیتي ارګانونو کې ظرفیتونه شته، خو لازمه همغږي نه ده موجوده. کارپوهان همدې موضوع ته په اشارې سره وایي: که د امنیتي ارګانونو ترمنځ د پام وړ همغږي موجوده وي او د استخباراتي معلوماتو په اړه په خپل وخت سره اقدام وشي، نو تر ډېره به د وسلوالو مخالفینو د تروریستي او ډله ییزو حملو مخه ونیول شي.

«د امنیت او ثبات د ټینګښت لپاره دې غوڅ ګامونه...

او په دې لاره کې د یو پروګرام د ترلو یادونه وکړه او زیاته یې کړه چې په دې لاره کې د خلکو د همکارۍ رول ډېر رغنده او اغېزمن دی. وروسته د ۲۰۹ شاهین او د ۲۰۷ ظفرقول اردوګانو قوماندانو د خپلو روانو ستونزو او نیمګړتیاوو ته په اشارې او د بادغیس، فاریاب، جوزجان او د سرپل د ولایتونو د امنیتي حالاتو په باب د معلوماتو په وړاندې کولو سره خپلې نظریې او وړاندیزونه ته وړاندې کړل او مطروحه مواردو ته یې د زیات دقت او پاملرنې غوښتنه وکړه دوی د مواصلاتي لارو د پراختیا، هېواد له ګاونډیو هېوادونو څخه د بریښنا د لېږدولو د مزو د امنیت د تامینولو په اړوند د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته ډاډ ورکړ. په دې غونډه کې دغه راز د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو او د ملي امنیت د لوی ریاست سرپرستانو له دغه پروګرام څخه د خپل ملاتړ په ترڅ کې د اوامرو د اجرا کولو په لاره کې تیاری څرګند کړ. د غونډې په پای کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال د دغې طرحې د ارزښت او تطبیق په باب د ټینګار په ترڅ کې څرګنده کړه چې د دغه پروګرام په عملي تطبیق سره به په شمال کې له دولت څخه د ملاتړ بهیر زیات شي او ترڅ به په دغو سیمو کې د ښو پایلو شاهده وي. غونډې وټاکله چې ټول امنیتي مرکزونه دې سر له سبا څخه د ملي دفاع په وزارت کې د دغه کار د تحقق لپاره په خپلو کارونو پیل وکړي او شپږ یې کړي.

باختر

برنامه معرفت باپولیس ازسوي...

کنر یک توطیه بزرگ از سوی دشمنان این کشور بود که تروریستان درمقابل نیروهای امنیتی ها ناکام ماندند. لیلما احمدي عضو مجلس سنا و محمد احسان ضیا فعال جامعه مدني نیز درصحبت های شان از توانایي و شجاعت پولیس ملی صحبت نموده و برنامه معرفت با پولیس را یک اقدام نیک تلقی کردند. در اخیر مدال صلح برای پدر میرافغان افسر که چند روز قبل مانع یک انتحاری درکابل شد و به پدر محمد مصطفی تفویض شد. برنامه معرفت با پولیس برای چهار روز درنظر گرفته شده که در خلال این چهارروز برنامه های با شرکت فعالان جامعه مدني مردم عوام نمایندگان در شورای ملی و اهل رسانه ها برگزار خواهد شد که درآن تاثیر پذیری پولیس برجامعه مسایل حقوقی و کارنامه های پولیس بحث خواهد شد.

باختر

بهرنۍ لنډ خبرونه

په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی بیا پیدا شو

په شمالي کوریا کې انټرنیټي خدمتونه په ټپه ته دریدلي حالت وو او انټرنېټ ته یوځل بیا لاسرسی پیدا شوی دی. یوه امریکایي کارپوه هم ویلي، چې په شمالي کوریا کې تر څو ساعتونو انټرنیټي پرې کېدو وروسته اوس تر یوه حده انټرنېټ فعال شوی دی. په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی په بشپړه توګه قطع شوی و. انټرنېټ ته لاسرسي څو ورځې وروسته تر هغه غوڅ شو، چې امریکا پر پیونګ یانګ تور پورې کړ، چې پر امریکایي سوني پیکچرز شرکت یې انټرنیټي بریدونه کړي دي. د امریکا ولسمشر بارک اوباما ددغه برید پروړاندې د مناسب غبرګون ښودلو ژمنه کړې وه. خو امریکایي چارواکو په شمالي کوریا کې د انټرنیټي خدمتونو د قطع کېدو په چاره کې د امریکا د احتمالي دخالت په اړه له څه ویلو ډډه کړې ده. د ټکنالوژۍ په برخه کې ستونزې یا انټرنیټي برید په شمالي کوریا کې د انټرنېټ د قطعه کېدو لامل ګرځېدای شي.

چین هم انټرنیټي بریدونه غندي

چین د هالیوډ فلمونو د جوړولو پر ستوډیو «سوني پکچرز» د «هیکر» یا انټرنیټي بریدونو نه په کلکه سره انټرنیټي بریدونه غندلي دي. د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر جان کیري سره د خبرو پر مهال د هغه چینایي سیال وانګ یي ویل چې هېواد یې د انټرنیټي حملو او انټرنیټي ترهګرۍ هر ډول غندنه کوي. خو په دې بیانیه کې یې د شمالي کوریا یادونه نه ده شوې. امریکا د دغو بریدونو پړه پر شمالي کوریا اچولې او د «نیویارک ټایمز» په حواله له چینه یې مرسته غوښتې ده. ویل شوي چې له چین سره همکاري مهمه ده ځکه د شمالي کوریا ټولې مخابراتي اړیکې د چینایي شبکو له لارې تیرېږي. «سوني پکچرز» د هیکرانو د دغه برید او د امریکا پر سینماګانو د بریدونو تر ګواښونو وروسته د هغه فلم له ښکاره کولو څخه ډډه وکړه چې پکې د امریکا د استخباراتي شبکې «سي آی اې» ژورنالیستان ګومارل کیږي چې د شمالي کوریا واکمن کیم یونګ اون ووژني. شمالي کوریا د دغه انټرنیټي برید مسوولیت نه مني او د غچ اخیستو ګواښ یې کړی.

کردان په عراق کې د پرمختګ په حال کې دي

د عراق په شمال کې له «اسلامي دولت» ډلې سره د جګړې په ترڅ کې کردي ځواکونه د سنجار ښار چې له ستراتیژیکي پلوه ډېر مهم دی، د نیولو په حال کې دي. د کردانو مشر مسعود بارزاني د دغې سیمې د لیدنې پرمهال وویل چې دوی د سنجار زیاتره سیمه نیولې ده. د هغه په خبره د «اسلامي دولت» ډلې پر ضد د نړیوال ائتلاف له خوا ملاتړ خپله اغېزه ښودلې او بریاوې یې ترلاسه کړي. د امریکا هوایي ځواکونه له څو میاشتو راهیسې د اسلامي دولت ډلې پر مورچلونو بمبارۍ کوي.

الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشر شو

د تونس د ټاکنو عالي کمیسیون اعلام وکړ، چې الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشریزې ټاکنې وګټلې. د «نداء تونس» ډلې مشر د ټول ټال رایو ۵۵،۶۸ سلنه وګټلې. د «النهضت» ګوند مشر راشد الغنوشي السبسي ته د بریا مبارکي ویلې ده. د السبسي ټاکنیز سیال او مخکني لنډمهالي ولسمشر منصف المرزوقي په هېواد کې له تاوتریخوالي ډډې کولو غوښتنه کړې ده. په تونس کې د ولسمشرۍ ټاکنو د دویم پړاو رای اچونې تر بهیر وروسته، السبسي په ټاکنو کې ورا د مخه خان ګټونکی اعلان کړ، خو ټاکنیز سیال منصف المرزوقي وایي، تر اوسه رسمي پایلې لا نه دي اعلام شوې. د تونس د ټاکنو کمیسیون له څېنو جرګه ګیو راوتلي خبرونه وایي، السبسي ۵۴ سلنه رایې ګټلي، خو لاهم د رای شمېرنې بهیر روان دی او وروستۍ رسمي پایلې تر اوسه نه دي اعلام شوې. دغه کمیسیون دا هم ویلي، چې په دویم پړاو ټاکنو کې د ګډون کچه ډېره وه. په تونس کې وګړي د ولسمشر د ټاکلو لپاره په دویم پړاو ټاکنو کې رایې اچوي، چې دا د دغه هېواد په تاریخ کې لومړۍ دیموکراتیکې ټاکنې ګڼل کېږي. په روانو ټاکنو کې نږدې ۵،۳ میلیونه تونسي وګړي د رای اچونې حق لري.

ایران: په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو کارکول ممنوع دي

د ایران د کار او ټولنیزو چارو وزارت ویلي، د استوګنې په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو، په تېره بیا د فیلیپیني ښځینه خدمتګارانو کارکول ناقانونه عمل دی. ددغه وزارت د بهرنیو وګړو په کارګومارلو مدیر علي اقبالي ویلي، په ایران کې فیلیپیني یا د نورو هېوادونو مېرمنو ته د کار اجازه نه ده ورکړل شوې او وایي: «که په کورونو کې د خدمتي په عنوان پر کار وګومارل شي، له سرغړونکو سره به قانوني چلند وشي.» نوموړي خبرداری ورکړ، هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار وګوماري قضایي مراجعو ته به معرفي شي. د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر دا څرګنده کړه چې د بیا تکرار په ترڅ کې به هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کارګوماري له ۹۱ تر ۱۸۰ ورځو پورې زنداني شي. فیلیپیني چارواکي اټکل کوي چې شاوخوا ۲ میلیونه وګړي یې په منځني ختیځ کې په کار بوخت دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz 0700078578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش څانګه ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

کتونکې ډله
- سیدیوسف "شریفي"
- محمد صادق قلندري
- میر محمدي عزیزي
- اصغر بني

د ورځپاڼو رئیس دکتورشمس الحق آریان فر	۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مرستیال شاولي قرار	۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري	۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احسان الله بحی	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

بریښنالیک hewad1948@yahoo.com

د ورځپاڼو وېب سایټ www.dailies.gov.af

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library